

STAROVIČSKÝ

Z P R A V O D A J

PROSINEC 2020

ČÍSLO 85

*Klidné prožití Vánoc a
úspěšný rok 2021 všem
čtenářům Starovičského
zpravodaje přeji vedení a
zaměstnanci obce Starovičky.*

Úvodník

Vážení spoluobčané, během posledních let se stává již běžnou záležitostí, že se teploty nastupujícího zimního období podobají svým charakterem spíše chladnějším podzimním dnům, oproti nim však s podstatně sušším klimatem, a tak na sněhovou nadílku, která by vydržela alespoň několik dnů, si budeme muset ještě nějakou chvíli počkat, pokud se jí vůbec během zimy dočkáme. V posledním

úvodníku letošního roku bych chtěl, i když to zrovna nekoresponduje s nastávajícím adventním obdobím, s předstihem představit poměrně velké změny v oblasti likvidace odpadů, které se nás všech v následujících letech hodně dotknou. Na základě vládou projednávané legislativy o odpadech budou od r. 2021, příp. 2022 platit zákony a nařízení, které velmi zesílí tlak na třídění komunálního odpadu a zároveň také zvýší úroveň poplatků za jeho likvidaci. Současná výše poplatku za skládkování je 500 Kč/t a ta se od r. 2022 postupně navýší až na 1850,- Kč/t v roce 2029. Současně bude už nyní fakturován vyšší rekultivační poplatek skládky ze současných 100 Kč/t na 145 Kč/t. Další velmi podstatnou změnou je zavedení maximálních limitů vyprodukovaného komunálního odpadu na občana – tedy odpadu svezeneho v popelnici plus uložení komunálního odpadu na sběrném dvoře, a to v rozmezí 200 kg za každého občana za rok 2021 až po snížení na 120 kg za občana v roce 2029. Nedodržení těchto limitů bude mít za následek vyšší poplatek za jeho uložení řádově o 300 Kč/t. Naše obec vyprodukovala loňský rok v průměru 207 kg komunálního odpadu na občana, všichni občané by tedy hradili zvýšený poplatek. Tato legislativa si klade za cíl nejen v České republice, ale i v celé Evropské Unii snížit produkci komunálního odpadu a zvýšit podíl odpadu recyklovatelného, který se může dále využít.

Zavedení představených změn se samozřejmě velmi dotkne i naší obce. Od počátku roku 2021 navýší společnost Hantály a.s. finální cenu za uložení komunálního odpadu, která se skládá z několika dílčích plateb, ze současných 1000 Kč/t na 1200 Kč/t – i tato nová cena je však výrazně pod hodnotami ostatních skládek v regionu (1350 – 1600 Kč/t) i spalovny v Brně (1542 Kč/t). Zároveň se navyšuje i sazba za manipulaci s plastovým odpadem z 2 Kč/kg na 3 Kč/kg. Vzhledem k výše uvedenému se bude vedení obce snažit nastavit v budoucnu nižší poplatky za likvidaci odpadu domácnostem, kteří aktivně odpad třídí a naopak navýšit poplatek těm, kteří tuto problematiku nechťejí řešit a to tak, že bude nově monitorovat v roce 2021 množství odpadu z jednotlivých domácností na základě výkazů svozové společnosti ze svozu popelnic a také z uložení odpadu na sběrném dvoře. Bude mít tedy přehled o skutečné produkci odpadu jednotlivých domácností za kalendářní rok 2021. Je velmi pravděpodobné, že již v roce 2022 stanoví zastupitelstvo obce poplatek za svoz a uložení komunálního odpadu na základě zjištěných údajů diferencovaně, tzn., že všichni členové domácnosti, která bude produkovat komunální odpad pod určeným limitem, zaplatí poplatek za odpad např. 500 Kč za občana, a ostatní, kteří budou mít vyšší produkci odpadu, uhradí vyšší sazbu poplatku např. 800 Kč. Pak už bude záležet opravdu jen na členech jednotlivých domácností, zda budou ochotni třídít odpad lépe a zaplatit tak menší poplatek za likvidaci odpadu nebo nebudou k této problematice přistupovat aktivněji než dosud s vědomím, že musí uhradit poplatek vyšší. Děkujeme všem občanům za pochopení a svědomité nakládání s vyprodukovaným odpadem. Předpokládám také, že této problematice bude věnována příští rok velká pozornost a pro podrobné objasnění situace bude pravděpodobně svolána počátkem příštího roku schůzka občanů, vedení obce a vedení svozové společnosti Hantály a.s., kde by ředitelka společnosti Ing. Jana Krutáková, mimo jiné členka Poslanecké sněmovny PČR, mohla celou problematiku vysvětlit podrobněji. I přes výše uvedené a ne zcela optimistické zprávy pro nadcházející období si dovoluji popřát všem občanům klidné prožití svátků vánočních a do nového roku pokud možno hodně úspěchů, pohodu a optimismus ve Vašem osobním i profesním životě.

Vladimír Drbola
starosta obce

Víte že v r. 2020

- bylo podáno samostatně nebo ve spolupráci s místními organizacemi celkem 7 žádostí o dotace, z nichž 3 byly úspěšné a 1 se dosud projednává?

- byly získány pro naši obec dotační finanční prostředky ve výši 24 427 tis. Kč?

- byly rozděleny dotace pro činnost a podporu místních zájmových organizací a jednotlivců ve výši 107 000,- Kč?

- bylo přiděleno místním stavebníkům 5 stavebních míst v lokalitě Tálek IV?

- bylo realizováno větrání tříd ZŠ a MŠ Starovičky lokálními rekuperačními jednotkami?

- byla vybudována nová rozhledna s posezením na místě původní odstraněné vyhlídky?

- bylo vybudováno hřiště s prvky workoutu a parkouru včetně dopadových ploch?

- byla provedena oprava prostor sálu kulturního domu vč. dodávky nových stolů?

- bylo provedeno rozšíření kamerového systému budovy OÚ o 2 venkovní kamery?

- byl staticky opraven věžový vodojem v průmyslové zóně?

- byla provedena oprava provzdušňovacího systému aktivní nádrže ČOV?

- byla vysazena zeleň v celé obci v rámci revitalizace zeleně v počtu 80 ks stromů a 680 keřů?

- byla vysazena zeleň v počtu 11 stromů na místě opuštěných zahrad v lokalitě ul. Nová?

- byla vystrojena věž na sušení hadic budovy hasičské zbrojnice potřebným zařízením?

- byl osazen nový sprchový kout v prostorách posilovny v budově kulturního domu?

- bylo doplněno veřejné osvětlení v obci úspornými LED svítidly v počtu 13 ks?

- byla zakoupena, rekonstruována a osazena na veřejné prostranství historická mlátička a fukar včetně nových přístřešků?

- byl osazen nový trojboký infopanel u doskočiště víceúčelového hřiště zaměřený na sportovní dráhu reprezentanta ČR Radka Juška a disciplínu skok daleký?

- byla provedena demolice přístřešku, oprava a úklid dvora místní fary tak, aby mohl být prostor využíván farníky?

- byl osazen koš na psí exkrementy v lokalitě rybníčku Luža?

- byla realizována nová kanalizační přípojka a prodloužení místní komunikace v lokalitě výstavby nových rodinných domů Tálek IV?

- byla provedena oprava cyklostezky pod Novými horami asfaltovým recyklátem?

- byly provedeny stavby 2 žulových chodníků navazuující na ulici Novou v délce 90 m?

- bylo provedeno podélné parkovací stání zpevněné šterkodrtí v lokalitě Sklepy v délce 55 m?

- byla provedena oprava kostkové komunikace U Parku z důvodu odtoku dešťových vod?

- byl na sběrném dvoře realizován projekt „Druhá šance odložených věcí“?

- byl proveden ořez větví stromů zasahujících do infrastruktury v celé obci?
- byla provedena oprava poškozených částí místních komunikací infratechnologií?
- byla provedena recyklace stav. sutí v areálu Klas-družstvo Starovičky v objemu 1917 tun?
- byly zakoupeny pro zásahovou jednotku SDH 4 ks repasovaných dýchacích přístrojů?
- byl vydán stolní kalendář obce s obsahem 54 ks fotografií budov, ulic a veřejného prostranství?
- se narodilo v obci 9 dětí?
- se počet obyvatel obce zvýšil oproti předcházejícímu roku o 24 občanů na celkový počet 875?

Dotace 2020

Seznam žádostí o dotace z grantů JmK

1. Dotační program Podpora rozvoje venkova JmK. „Starovičky – obnova vybavení kulturního domu“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 340 tis. Kč,
požadovaná dotace 170 tis. Kč.

Přiděleno 163 tis. Kč.

2. Dotační program individuálních dotací.

„Starovičky – udržení tradice kulturních vystoupení harmonikářů“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 126 tis. Kč,
požadovaná dotace 100 tis. Kč.

Zamítnuto.

3. Dotační program JSDH.

„Starovičky – doplnění výstroje a výzbroje JSDH“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 286 tis. Kč,
požadovaná dotace 200 tis. Kč.

Zamítnuto.

4. Dotační program Zkvalitnění sportovního prostředí v JmK.

„Starovičky – rekonstrukce laviček sportovního areálu“

Žadatel: TJ Starovičky, investiční projekt 199 tis. Kč,
požadovaná dotace 109 tis. Kč.

Dotační podprogram nebyl z důvodu Covid-19 podpořen.

Seznam žádostí o dotace z fondů financovaných EU

5. Dotační program Operační program životní prostředí.

„Založení vybraných krajinných prvků v k.ú. Starovičky“

Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 26 613 tis. Kč,
požadovaná dotace 23 659 tis. Kč.

Přiděleno 23 659 tis. Kč, skutečná výše bude upravena dle provedeného VŘ.

Odpadové hospodářství

svoz odpadu

svoz bioodpadu

leden

středa 13. 1. 2021

čtvrtek 14. 1. 2021

středa 27. 1. 2021

únor

středa 10. 2. 2021

čtvrtek 11. 2. 2021

středa 24. 2. 2021

(HK)

6. Dotační program Operační program zaměstnanost.

Výzva pro územní a samosprávné celky

Žadatel: DSO Mikroregion Hustopečsko, neinvestiční projekt pro Starovičky na elektronickou úřední desku a internetové stránky obce ve výši 370 tis. Kč, požadovaná dotace 351 tis. Kč.

Dosud projednáváno.

Seznam žádostí o dotace z grantů Ministerstva pro místní rozvoj

7. Dotační program Podpora obnovy a rozvoje venkova.

„Workout a parkour hřiště, nejlepší cvičiště“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 870 tis. Kč,
požadovaná dotace 608 tis. Kč.

Přiděleno 608 tis. Kč.

Poplatky za odpad a stočné

Výše stočného pro rok 2021 vychází z finanční analýzy dotačního programu OPŽP a je stanovena ve výši 64,38 Kč vč. DPH / m³. Oproti loňskému roku se tedy jedná o navýšení 4,26 Kč/m³. Z důvodu změny legislativy, se kterou je zároveň spojen nárůst nákladů na uložení odpadu a manipulaci s plastovým odpadem, které jsou podrobněji popsány v úvodníku zpravodaje, musel být současně navýšen i poplatek za odpad o 50,- Kč na celkovou výši 150,- Kč na občana a rok. Občané tedy zaplatí na poplatcích za odpad a za stočné o 169,28 Kč na osobu více, než v roce 2019. Od roku 2022 bude výše poplatku za stočné již nastavena podle skutečných nákladů na provoz ČOV a ne dle finanční analýzy dotačního programu, jak tomu bylo dosud. Zároveň pak bude upraven poplatek za likvidaci odpadů, který bude také odpovídat skutečnosti – dosud byl snižován jako kompenzace za vyšší stočné.

Kácení a výsadba stromů

V měsíci listopadu byly pokáceny 2 smrky na ulici Hlavní před rodinným domem č.p. 74, které zasahovaly do ochranného prostoru nadzemního vedení nízkého napětí, z důvodu jejich velikosti a nemožnosti dalšího tvarování řezem. Práce provedli pracovníci obce Starovičky s pomocí vysokozdvíže plošiny. Větve stromů byly zároveň uloženy na prostranství u kulturního domu, kde byly k dispozici pro vánoční výzdobu občanů.

Do poloviny prosince by měla být zároveň ještě provedena, pokud to počasí dovolí, výsadba 11 ks okrasných stromů na veřejném prostranství na místě opuštěných zahrad v lokalitě ulice Nová.

Vánoční výzdoba

Vánoční výzdoba obce spočívá v současnosti v osazení světelné výzdoby na 3 jehličnaté rostoucí stromy. Hlavní vánoční strom, smrk pichlavý, se nachází u kulturního domu a další 2 smrky u hlavní silnice – jeden u obecního úřadu a další na výjezdu z obce směrem na

Břeclav. Doplnkovou světelnou výzdobou jsou také světelné závěsy s flash efektem na budově obecního úřadu. Každoroční montáž a demontáž vánočního osvětlení pro obec vždy prováděla firma Karel Šabata Velké Němčice, která z kapacitních důvodů letos již montáž odmítla provést. Od letošního roku bude tyto práce provádět firma Elektroinstalace Peter Havelka Velké Pavlovice, který také provádí v rámci 10-ti leté záruční lhůty servisní práce na veřejném LED osvětlení.

Upozornění

Vedení obce žádá občany o ohleduplnost při používání pyrotechniky při oslavách konce roku. Prosíme o vstřícnost vůči svým spoluobčanům – odpalujte pyrotechniku pokud možno jen poslední den v roce během silvestrovských oslav. Především starší lidé v tento

den zvýšený hluk dokáží jistě tolerovat a také majitelé psů a koček počítají s intenzivnějším hlukem během tohoto dne a mohou tak svá zvířata s pomocí medikamentů na tuto situaci připravit. Zároveň upozorňujeme, že by měla být pyrotechnika odpalována pouze na bezpečných místech, kde nemůže dojít při nepovedeném odpalu ke škodě na majetku, případně k požáru.

Silvestrovský ohňostroj

Tradiční silvestrovský ohňostroj se nebude z důvodu snahy o omezení shromažďování osob za účelem zmírnění počtu případů nákazy Covid-19 v letošním roce konat.

text / foto: VD

Usnesení č. 14/2020

ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky, konaného dne 19. 11. 2020 v 18:00 hod. v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 4/2020.
3. ZO **schvaluje** prodej pozemku p.č. 3995/6 o výměře 534 m² za cenu 500,- Kč/m², tj. 267 000,- Kč xxxxx, xxxxx. Pozemek bude využit jako zahrada, případně pro stavbu příslušenství k RD na parcele 3995/5 v k.ú. Starovičky. Obec Starovičky však nebude k výše uvedenému pozemku budovat novou infrastrukturu (komunikace, příp. vodovodu, kanalizace, plynu). K celkové ceně za pozemek bude připočtena daň z přidané hodnoty. Daň z nabytí nemovitých věcí a veškeré náklady spojené s převodem nemovitosti uhradí kupující. ZO **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
4. ZO **schvaluje** směnu pozemku p.č. 709/1 ostatní plocha o výměře cca 57 m² v k.ú. Starovičky, zapsaných na LV 10001 ve vlastnictví Obce Starovičky, za jednotkovou cenu 400 Kč/m², v celkové ceně 22 800,- Kč bez DPH, tj. 27 588,- Kč vč. DPH výměnou za pozemek p.č. 708/3 ostatní plocha o výměře cca 57 m² v k.ú. Starovičky, zapsaný na LV 1579, za jednotkovou cenu 400 Kč/m², v celkové ceně je 22 800,- Kč bez DPH, tj. 27 588,- Kč vč. DPH s xxxxx, xxxxx. Obě strany uhradí náklady spojené s vytvořením geometrického plánu rovným dílem. Směna bude provedena bez následného finančního vyrovnání. Správní poplatky spojené s vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí uhradí vlastník zapsaný na LV 1579. ZO **pověřuje** starostu podpisem směnné smlouvy.
5. ZO **schvaluje** pronájmu (pachtu) pozemku s vodní plochou pozemek p.č. KN 97 o výměře 2320 m² určenou jako požární nádrž a pro rekreační rybaření a rybářský srub na pozemku p.č. 93 na ploše 30 m² panu xxxxx, xxxxx. Roční nájemné (pachtovné) se stanovuje bez finančního vyrovnání, pronajímatel požaduje pouze údržbu celého pozemku p.č. KN 97 a části pozemku p.č. KN 93 v okolí srubu – pravidelné sečení břehů vodní nádrže, sběr nečistot z vodní hladiny a běžnou údržbu rybářského srubu. Pronajímatel požaduje možnost rekreačního rybaření pro zájemce o sportovní rybolov z řad veřejnosti s nově vypracovanými a pevně stanovenými pravidly. Doba pronájmu se určuje na dobu určitou do 31.12.2022. ZO **pověřuje** starostu podpisem nájemní smlouvy.
6. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 15 000,- Kč pro Sbor dobrovolných hasičů Starovičky, IČO 634 349 54 na nákup dýchací techniky. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 12 000,- Kč pro TJ Starovičky, IČO 462 14 933 na údržbu a provoz kabin. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
7. ZO **schvaluje** prominutí nájmu – Pivnice u Kalicha, IČO 75307341 za měsíc říjen 2020 – ½ nájmu, za měsíc listopad 2020 v plné výši, za měsíc prosinec 2020 se bude dle situace projednávat na příštím zasedání ZO.
8. a) ZO **schvaluje** Dodatek č. 6 ke Smlouvě o zajištění služeb pro Českou poštu, s.p. číslo 982602000000-0055/2016, E/2016/12532. Jedná se o rozšíření poskytovaných služeb a prodej elektronických dálničních známek. ZO **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.
b) ZO **schvaluje** přijetí účelové finanční podpory poskytovatele dotace ve výši 607 705,- Kč z Ministerstva pro místní rozvoj k projektu „Workout a parkour hřiště, nejlepší cvičiště“, identifikační číslo 117D8210H5095.
Zastupitelstvo obce Starovičky prohlašuje, že má zajištěno dostatek finančních prostředků na realizaci akce nad rámec poskytnuté dotace, aby bylo zajištěno krytí potřebných nákladů průběžně po celou dobu realizace akce.
c) ZO **schvaluje** realizaci projektu „Přístavba jeviště kulturního domu ve Starovičkách“ a podání žádosti o dotaci na uvedenou akci z dotační výzvy Ministerstva pro místní rozvoj ČR v rámci podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova.
d) ZO **schvaluje** záměr pronájmu prodejny potravin a doplňkového zboží s příslušenstvím v budově č.p. 62 ve Starovičkách. Jedná se o nebytové prostory obsahující prodejnu, sklady, sociální zázemí, chodbu a kancelář o výměře cca 140 m² a dále venkovní přístřešky o výměře cca 30 m². Předpokládá se zachování prodeje potravin a doplňkového zboží. Výše měsíčního nájmu je stanovena na 3 600,- Kč + DPH. Nájem se stanovuje na dobu určitou od 1.1.2021 do 31.12.2024.
e) ZO **schvaluje** Strategický plán investic Obce Starovičky na roky 2021 – 2024.
f) ZO **bere na vědomí** Příkazní smlouvu na akci „Založení vybraných krajinných prvků v k.ú. Starovičky“

Ve Starovičkách 26. 11. 2020

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbola
starosta

* Z důvodu ochrany osobních údajů nejsou iniciály fyzických osob uvedeny.

Z NAŠÍ ŠKOLIČKY

MATEŘSKÁ ŠKOLA

ŽIVOT V LESE

Všichni si procházíme těžkým obdobím samých zákazů. I mateřská škola se tomu nevyhnula. Jsme ošizeni o divadelní představení, na podzim si povídáme o lese, lesních zvířátkách, jak se chystají na zimu. K tématu si každý rok zveme zástupce místních myslivců nebo jsme byli na návštěvě v Kurdějově, kde se o nás postaral pan hajný. Letos jsme si museli vystačit s obrázky, využili jsme youtube. Třída předškoláků si vymyslela téma "Pohádky z lesa" a celý týden si hráli, tvořili a plnili úkoly na dané téma. Výsledek jejich tvoření naleznete na webových stránkách školky.

SV. MARTIN

Jak už pár let zpátky, tak i letos nás Martin nepřekvapil a nepřivezl nám sněhovou nadílku. My jsme si s dětmi povídali příběh o sv.

Martinovi, seznamovali jsme se s pranostikami, výtvarně tvořili a pekli svatomartinské rohlíčky. Do konce roku nás už čeká pouze návštěva Mikuláše s andělem a čertem. Jen doufáme, že nám čert nikoho neodnese. Letošní Vánoce se musí obejít bez tradiční besídky dětí. My si společně zazpíváme u ozdobeného stromčeka a snad nám pod něj Ježíšek něco málo nadělí. Přejeme všem krásné, spokojené vánoční svátky, hodně zdraví, štěstí a snad ten rok 2021 bude lepší, než ten letošní.

NÁVŠTĚVA Z PEKLA S MIKULÁŠEM

V pátek 4. 12. navštívil naše nejmenší velký čert v doprovodu Mikuláše a anděla. Přišli se podívat na zlobivé dětičky a některé si čert dokonce chtěl odnést v pytli do pekla. Mikuláš měl ve své knize hří-

chů napsáno na každé dítě pochvalu nebo naopak, které dítě zlobilo. Děti musely přednést básničku nebo zazpívat písničku. Pak dostaly od čerta malý balíček a musely slíbit, že se polepší. Nakonec jsme si s čertem zatancovali pekelný tanec, společně se vyfotili a rozloučili se zase na rok.

(Nov)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

Zpátky do školy!

Ještě v pondělí 16. listopadu seděly děti u počítačů, tabletů nebo telefonů a učily se z domova. V úterý 17. listopadu byl státní svátek a hned ve středu 18. listopadu se sešli žáci 1. – 3. ročníku po několika týdnech zase ve škole. Starší žáci – čtvrtáci a pátáci je následovali poté 30.11. Většina dětí se do školy těšila. Nejprve všichni vyprávěli, jak se v době uzavření škol měli a co zažili. Potom jsme si společně zopakovali probranou látku z online výuky a vrhli jsme se do další práce, abychom všechno dohnali. Kromě toho vyrábíme, malujeme, pracujeme v menších skupinách a jsme rádi, že jsme zase všichni spolu.

(Wal)

5. ročník

Školní družina

2. a 3. ročník

Těšíme se na Vánoce, nejkrásnější svátky v roce. Už aby tady byly, aby se nám nezapomněly!

Letos jsme bohužel kvůli epidemii nemohli nacvičit a vystoupit s programem, tak jako každý rok, k rozsvěcování vánočního stromu, což je nám velmi líto. Aby doba čekání na Ježíška žákům rychleji uběhla, nazdobili jsme si alespoň stromečky ve třídách a domluvili se na třídních besídkách s občerstvením a předáváním dárečků mezi kamarády ve třídě. Domluvili jsme se také, že na třídní besídce každý vystoupí s nějakým krátkým programem a potěší nás básničkou, zajímavým článkem z knihy, vyprávěním. Koledy si bohužel budeme moci pouze odrecitovat a pouštět z magnetofonu, pokud se do té doby nezmění pravidla.

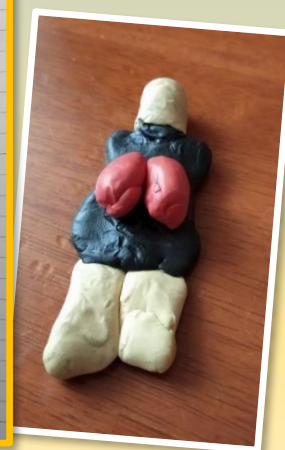
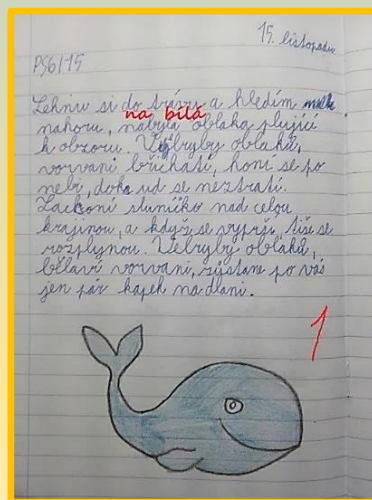
Nemine nás ani vánoční tvoření. Drobné předměty nám ozdobí vánoční stůl anebo jako dáreček udělá jistě radost někomu blízkému. Besídky proběhnou v úterý 22. 12. ve svých třídách. U stromečku se rozloučíme a pak už hurá... Vánoce mohou začít!! Přejeme vám všem, ať jsou krásné, klidné a veselé!! (Wal)

Čertovská výuka

4. prosince se žáci 1. třídy proměnili v čertíky a andílky. V kostýmech prošli tématickou výukou čtením, psaním i počítáním. Zábavu si užili při pečení a zdobení perníčků, soutěži o nejdelší hod pytle a trefu do pytle. Závěrem vyučování je čekalo překvapení – návštěva čerta, anděla a Mikuláše. Protože jsou prvňáčci hodní žáci, nikdo z nich neskončil v čertovském pytli a všichni dostali malou sladkost a ovoce. (Baj)

Distanční výuka nás nezaskočila

Od 14. října do 30. listopadu probíhala pro starší žáky 1. stupně již podruhé distanční výuka v celé ČR. Velké poděkování patří dětem za vzorné plnění úkolů způsobem, který byl pro ně nový. Výuka byla doplňována praktickými činnostmi. Děti modelovaly, kreslily, vystřihovaly a fotografie svých výrobků zasílaly paním učitelkám. Podívejte se například, jak žáci pojali Věstonickou Venuši nebo spojili učivo z Čj a VI s výtvarnou výchovou. Velké poděkování patří také rodičům za jejich trpělivost a ochotu s námi spolupracovat při výuce dětí. Děkujeme

Vánoční prázdniny

St 23. 12. 2020 – Ne 3. 1. 2021

V úterý 22. 12. Bude výuka probíhat pouze do 11.40

ŠD zůstává v provozu

Po dobu vánočních prázdnin je MŠ uzavřena

Vydání vysvědčení za 1. pololetí – Čt 28. 1. 2021

Pololetní prázdniny – 29. 1. 2021

Jarní prázdniny – Po 22. 2. – 28. 2. 2021

Z naší farnosti

Tentokrát milí čtenáři opravdu nevím, jak začít svůj příspěvek, který by měl bilancovat uplynulý rok a měl by být s vánočním nádechem. Ne že by nebylo co napsat. To ani ne. Pořád se něco děje. V tomto prazvláštním roce nám Bůh dal pocítit, jak jsme malí páni. Jak snadno se dá vše naplánované zrušit. Jak bychom měli poslouchat, mít pokoru, jak nemůžeme dělat to, co bychom dělat chtěli, nebo měli a na co jsme byli zvyklí. Jako mávnutím proutku se dokáže změnit život nás všech, naší farnosti, naší vesnice, našeho státu ba celého světa. Kdo by si to byl na konci minulého roku pomyslel? Rok 2020 začal nevině, jako každý dosavadní rok. Jenom jsme slyšeli, že zase ti Číňané něco vymýšlí, zase nějaká nová nemoc. Chodí v rouškách, ale to oni přece chodí pro ten jejich smog většinou! Nechci se opakovat. O tom všem, jak v naší farnosti probíhala jarní vlna koronaviru a o následném vracení se do starých kolejí, jsem psala v předešlých číslech. Říkalo se: „No počkejte, šak si užijem až dojde tá druhá vlna na podzim“. Moc se nám tomu nechtělo věřit, ale ona přišla...

Vrátím se do života naší farnosti. Do toho krátkého období mezi těmito dvěma vlnami. První STAV NOUZE byl vyhlášen, jak všichni víte 12.3. a trval do 17. 5. přičemž již 5. 10. byl vyhlášen druhý STAV NOUZE. Přece jen se mezi tím krátce žilo normálním životem, ale opravdu docela krátce, snad čtyři a půl měsíce jsme měli mše sv., avšak roušky se jen tak nesundávali. Na ty si asi budeme muset zvyknout napořád...

A co máme ve farnosti nového? Máme o jednoho farníka víc. Manželům Němečkovým, tedy naší paní varhanici Pavle Němečkové se 30. 7. narodil kluk, jako buk, **Tadeáš Němeček**.

Ke krásným 90. narozeninám jsme v tomto roce mohli blahopřát obětavé farnici, která se dlouhá léta starala o kostelní prádlo, organizování úklidu a vůbec o chod kostela. Dodnes s velikou radostí navštěvuje bohoslužby v doprovodu své dcery. Je jí paní **JIŘINA KOSTRHOVÁ**. Kéž jí náš Pán dá ještě hodně svátečních chvil mezi námi v našem kostelíčku. Na konci tohoto roku gratulujeme další devadesátnici a milé paní, která patřila také do vysokého věku do skupiny žen, starajících se o čistotu našeho stánku. Dodnes sama zvládá pěšky dlouhou cestu do kostela, kde sedává, usmívající se na nás všechny ze své lavice. Je to paní **Magdalena Pollachová**. Přejeme jí do dalších let hodně zdraví a Božího požehnání, abychom se také s ní mohli ještě dlouho setkávat.

Bohužel vedle gratulací jsou také smutná rozloučení. V tomto roce jsme z našeho kostela vyprovodili dva farníky, jejichž místa zůstala prázdná. V lednu jsme se loučili s panem **Ladislavem Klecan-drem** v požehnaném věku nedožitých 94 letech a v květnu s paní **Drahomírou Ovískovou** v jejích 89 letech. Budiž jim země lehká.

Prázdniny proběhly bez epidemie a tak se poslední srpnový týden mohlo šest dětí vydat na tábor do **Ruprechtova na Vyškovsku**. **Šimon Vácha, Vít a Martinec Krůzovi, Toník a Klárka Majerovi, Julinka Jiráňová** si to tam podle jejich řeči, náramně užili. Vrátili se až v sobotu večer a v neděli jim i dalším dětem při mši bylo požehnáno, také jejich aktovkám, do nového školního roku, který začínal hned v úterý. V sobotu 12. září, jak již bylo uvedeno v minulém čísle paní Lenkou Krůzovou, si děti užily spaní na faře s následnou nedělní dětskou mší svatou, kterou sloužil náš mladý pan kaplan **P. Vojtěch Zahrádka** a to velmi poutavě. Jeho promluva zaujala nejen děti, ale také ostatní přítomné. Ještě se stihla 4. října první dětská mše, kde byly děti obeznámeny s tématem dětských mší pro tento školní rok. Budou na téma „**ŽIVOT SV. PAVLA**“. První mše byla zároveň děkovnou za úrodu. Hned na druhý den byl vyhlášen stav nouze, tedy veliké omezení – mše jen pro 6 osob a od 21. října kostely opět uzavřeny docela. V celém státě zákaz scházení a zákaz zpěvu.

NA ŠTĚDRÝ DEN OD 14.00 DO 16.00 HOD. BUDE PRO VÁS
VŠECHNY OTEVŘEN NÁŠ KOSTEL SV. KATEŘINY

MŮŽETE SI ZDE
VYZVEDNOUT
BETLÉMSKÉ SVĚTLO

A ZA ZVUKU KOLED NASÁT
VÁNOČNÍ ATMOSFÉRU

Od 1. 11. dvakrát týdně na 1 hodinu otevírá kněz kostel pro jednotlivce k soukromé adoraci a svátostem. Děkujeme našim kněžím panu děkanovi **P. Janu Nekudovi** a panu kaplanovi **P. Vojtěchu Zahradkovi**, že nám umožňují alespoň krátkou adoraci před vystavenou Velebnou Svátostí a svátost smíření. Nemají to v

této době také vůbec jednoduché. Od středy 18. 11. možnost mše sv. pro 10 osob. Od 23. 11. povoleno 20 osob a od 3. 12. může kostel navštívit 30 osob. Tak snad se dočkáme dalšího uvolnění a budeme se těšit, že se na Vánoce všichni v našem kostele sejdem a snad si konečně i zazpíváme.

PODĚKOVÁNÍ: OD KONCE ČERVENCE AŽ DO POLOVINY ZÁŘÍ VĚNOVAL LIBOR KRŮZA KAŽDOU SVOU VOLNOU CHVÍLI PRÁCI NA FAŘE. TÍMTO MU ZA JEHO DÍLO, BEZ NÁROKU NA JAKOUKOLIV FINANČNÍ ODMĚNU, FARNÍ RADA VYJADŘUJE VELIKÉ PODĚKOVÁNÍ. TAKÉ JEHO ŽENĚ LENCE ZA VEŠKERÉ NÁPADY A PRÁCI S DĚTMI.

Je třeba poděkovat také dalším farníkům, kteří více, či méně přiložili ruku k dílu. Jsou to: Václav Haluza, Libor Krůza st., Víta Krůza, Martin Havlík, Jiří Strýček, Roman Průdek, David Sedláček, Radek a Halka Prokešovi. Také děkujeme starostovi Vladimíru Drbolovi za práci ve svém vlastním volnu s UNC při úpravě dvora. Pracovníkům Obecního úřadu: Zdeňkovi Dolákovi, Stanislavu Winterovi, Janu Němcovi, Václavu Hověžákoví. Místostarostovi, obecnímu zastupitelstvu a pracovním OÚ za veškerou podporu. Za poorání farního dvora panu Luďkovi Galečkovi. Tuto práci provedl rovněž bez nároku na finanční odměnu. Luďku děkujeme! Děkujeme ochotným ženám, které se celoročně starají o výzdobu a úklid kostela a také fary. Jsou to: Jindřiška Synková, Jiřina Kujová, Jarmila Hověžáková, Zlatka Galečková, Ludmila Doláková, Eliška Potůčková, Vlasta Poláčková a Anna Haluzová. Poděkování posíláme také za pomoc při finálním úklidu po opravě na faře a při pohoštění pořádaném k různým farním akcím Alžbětě Náhlíkové, Želce Haluzové, Josefu a Tání Prokopovým, Lorce Oviskové,

Veronice Horčíčkové, Markétě Havlíkové. Naším varhaníkům: Pavle Němečkové, Miroslavu Brůčkovi, Davidu Tomáškoví, kytaristce Elišce Brůčkové a Miroslavu Brůčkovi ml. V neposlední řadě paní Radaně Schreiberové a Vítězslavě Pekárkové za nemalé finanční dary na podporu aktivit v naší farnosti. **DĚKUJEME VŠEM A VÁŽÍME SI VAŠÍ OBĚTAVOSTI, OCHOTY A ŠTĚDROSTI. VYPROŠUJEME PRO VÁS BOŽÍ POŽEHNÁNÍ DO DALŠÍHO ROKU.** Snad jsem na nikoho nezapomněla, a když, tak prosím za prominutí.

Vážení přátelé, spoluobčané, farníci, jménem farní rady vám všem přeji požehnané svátky vánočních, všem hodně zdraví a lepší příští rok, plný Božího požehnání.

...Večer v tom domě s dvěma dokořán
všechn lid najde domov, vím.
To místo, starší, nežli Ráj
je nebetyčejší, než Řím.
Tam dráha hvězdy nalezla svůj cíl,
děj zhola nemožný se vyplnil,
tam, kde Bůh bezdomovcem byl,
jsme všichni doma – s Ním.

Anna Haluzová

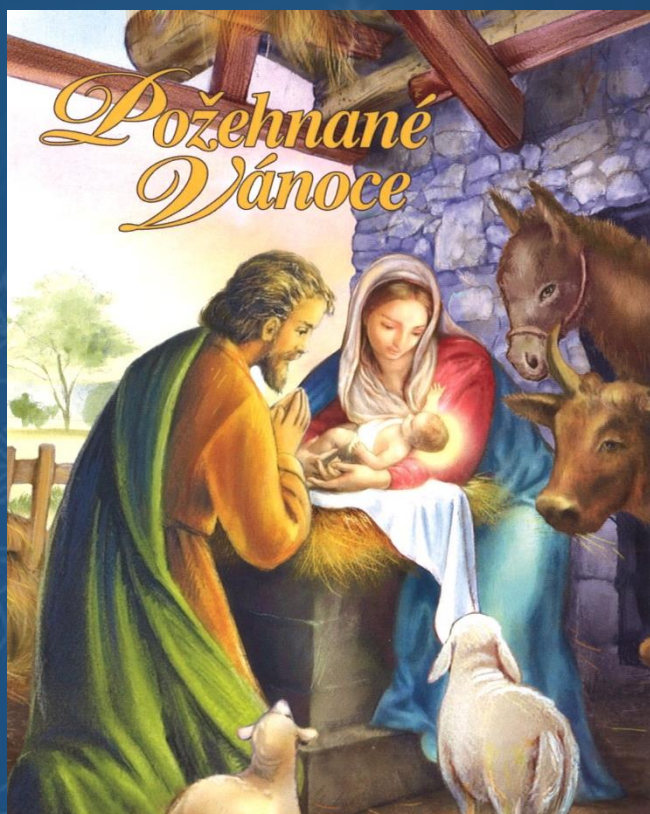
UPOZORNĚNÍ:

O ŠTĚDRÉM DNU, OD 14.00 – 16.00 HODIN, BUDE PRO VÁS VŠECHNY OTEVŘEN NÁŠ KOSTEL SV. KATEŘINY. MŮŽETE SI ZDE VYZVEDNOUT BETLÉMSKÉ SVĚTLO A ZA ZVUKU KOLED POSEDĚT A NASÁT VÁNOČNÍ ATMOSFÉRU.

Z DŮVODU EPIDEMIE NENÍ MOŽNÉ PŘEDEM STANOVIT, V JAKÉM ROZSAHU POČTU OSOB BUDOU VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY A V JAKÉM ČASE. SLEDUJTE PROTO POZORNĚ AKTUÁLNÍ ZPRÁVY VE VÝVĚSNÍ TABULI U KOSTELA A OBECNÍHO ÚŘADU.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2021

Vážení spoluobčané. Letošní rok prožíváme všichni netradičně. Lépe řečeno tak, jako nikdy. Proto dnes nemůžeme napsat, zda k Vám přijdeme v lednu zakoletovat a poprosit o finanční dárek pro Charitu, popřípadě náš kostel sv. Kateřiny. Děkujeme za Vaši dosavadní štědlost a budeme věřit, že pandemie ustoupí a my přijdeme. Kdyby tomu tak bylo, Tříkrálová sbírka by se u nás konala v neděli 10. ledna v odpoledních hodinách. Aktuální zprávy ohledně sbírky budou hlášeny místním rozhlasem a vyvěšeny v informační tabuli u kostela a obecního úřadu. Radostné Vánoce plné lásky a pohody v kruhu rodinném Vám srdečně přeji Vaši koledníci.

Seriál o bylinkách a zdraví – 40. díl

S vůní hřebíčku a skořice máme spojeny zážitky z Vánoc, vůně svařáku, vánočního cukroví a vánoční výzdoby. Ale tohle velmi aromatické koření dobře slouží i jako prostředek přírodní medicíny.

První záznamy o hřebíčku pocházejí z Číny ze 3. století před naším letopočtem.

Pro svou velkou oblibu sehrál hřebíček významnou roli v dějinách zámořských objevů. Hřebíček se prokazatelně dostal do Středomoří už před naším letopočtem. Během středověku dováželi hřebíček do Evropy především arabští obchodníci. V 16. století už byl v Evropě všeobecně známý a byl cenným obchodním artiklem. Právě zkrácení cesty na Moluky (Indonésie), ostrovy hřebíčku, byl hlavní motiv k velké výpravě Fernaa Magalhãese, který věřil, že cesta západním směrem kolem Země bude kratší než dlouhá plavba kolem Afriky. Očekávání se nepotvrdilo, Magalhães na výpravě zahynul a cestu kolem světa dokončila jediná loď Victoria, která se vrátila plně naložená hřebíčkem a dvojnásobně tak zaplatila celkové náklady, vynaložené na výpravu. V roce 1629 se Nizozemí uchýlilo k radikálnímu kroku – aby si udrželo monopol na obchod s hřebíčkem a muškátem, zlikvidovalo všechny hřebíčkové a muškátové plantáže s výjimkou přísně střeženého moluckého ostrova Ambon. Teprve v r. 1769 se francouzskému guvernérovi ostrova Mauritius podařilo propašovat semena obou rostlin v dutých podrážkách a Francie pak založila vlastní plantáže na ostrově Réunion.

Hřebíček je sušený kalich s poupětem Hřebíčkovce kořeného (*Syzygium aromaticum*). Používá se ke koření sladkých potravin, rýže a masa. Pro své výrazné aroma je i součástí mnoha aromatických směsí. Hlavní složkou hřebíčkové silice je fenolická sloučenina eugenol.

Hlavní účinky hřebíčku jsou antiseptické - působí dezinfekčně při vnějším i vnitřním použití; antibakteriální - aktivně ničí nežádoucí bakterie a pomáhá posilovat imunitu; anestetické - při přímém dotyku

bolavého místa místně znecitlivuje; analgetické - snižuje, eliminuje bolest; močopudné - pomáhá pročišťovat organismus.

Hřebíček je sice téměř zázračný, ale jeho účinky jsou natolik silné, že se nedoporučuje užívat při těhotenství nebo malým dětem. Lidé s problémy s trávicí a nervovou soustavou by měli užívání hřebíčku konzultovat s lékařem.

S čím vším hřebíček pomůže?

- **osvěžuje dech** (nejlépe při žvýkání hřebíčku), pomáhá při **bolestech zubů, dásní i parodontóze**,
- **revma, dna i běžné bolesti kloubů**,
- **dezinfikuje rány**, pomáhá při léčbě hůře se hojících zranění,
- **rýma, záněty dutin, horních cest dýchacích, plic**,
- **záněty střevního typu, katary, nevolnost** při požití špatného/zkaženého jídla, pomáhá s uvolňováním trávicích enzymů, bojuje proti střevním parazitům,
- **napomáhá eliminaci vrásek**,
- **povzbuzuje srdeční činnost**,
- **hřejivá intenzivní vůně** povzbuzuje smysly a působí jako **afrodiziakum**,
- **kladně působí na menstruační cyklus**,
- **extrakty z hřebíčku jsou zvláště užitečné při zachování hustoty kostí a minerálního obsahu kostí**, stejně jako zvýšení **pevnosti kostí** v případě osteoporózy.

Hřebíček má nasládlou chuť, která často přechází do chutě hořké. Hřebíček s tmavě hnědou či dokonce černou hlavičkou je závadný nebo příliš starý.

Léčivá tinktura

Prst hřebíčku necháme namočenou několik týdnů v půl litru silného alkoholu na tmavém místě. Potom tinkturu zcedíme a můžeme ji používat k výplachům ústní dutiny jako ošetření bolavých zubů a dásní.

Hřebíčkový olej

Stlučeme 10 ks hřebíčků, které nasekáme do 2dl olivového rozehrátého oleje. Vaříme 2 minuty, pak odstavíme a necháme 10 hodin na chladném místě vyluhovat. Poté přecedíme a hotový hřebíčkový olej

nalijeme do sklenice a uschováme v lednici. Hřebíčkový olej dokáže účinně pomáhat proti bolestem kloubů a revma. Bolavá místa si olejem pravidelně masírujeme.

Repelent

Hřebíček necháme vyluhovat v troše vody a tuto hřebíčkovou vodu postavíme vedle okna nebo ke dveřím na podlahu. Odpuzuje nejen létající hmyz, ale i mravence a klíšťata. Před vstupem do lesa si kůži natřeme hřebíčkovou vodou nebo ji nastříkáme na oblečení.

Dezinfekce

Hřebíčkovou tinkturu lze použít i jako dezinfekci. Výluh ze směsi hřebíčku, tymiánu a černého či zeleného čaje představuje jeden z neúčinnějších přírodních dezinfekčních prostředků, který je možno podávat vnitřně i zevně.

Koření

Asi nejznámější využití hřebíčku je jako koření. Lze jej přidávat do nejrůznějších pokrmů (kompoty, zavařeniny, úprava masa, zvěřiny, do cukrovinek, perníku, do svařáku, do punče, likérů atd.). Pro svou velkou aromatickosti je však třeba s hřebíčkem nakládat s mírou.

Pleťová voda proti vráskám

Přelijeme 5 hřebíčků šálkem vařící vody a necháme 20 min vyluhovat. Nálevem pravidelně ráno a večer natíráme obličej a poštípaná místa.

Léčba bolesti hlavy

A ještě jeden recept od babičky. Nadrtíme 1 hřebíček a promícháme ho s troškou soli. Přidáme do sklenice teplého mléka a vypijeme.

(Haha)

Zprávičky po našem IX.

- Věděli ste, že v té naší dědině máme jednoho, keré byl letos vyznamenané medailó vod našeho prezidenta? No přece Jožka Šmukař! Tož Vám teda Jožko gratulujem! Jó, jó, s písničkó ide vŕecko lepši.
- Tož, že by začalo už byt zase o neco lepši a my si tó písničku mohli zazpívat společně? Dófeme že ano, že už to bude brzo. Tož, třeba vo Vobecním plesu.
- Ale vono to divný letošní vobdobí doneslo aji neco dobrýho. A to, že sme se mohli spolem zastavit a popřeměšlat vo tem, co mět musíme a co né. Esi to hónění se za nečem néni horši, než si užít přítomnosti blížkých.
- Vŕady je jaksí vymetený, nemysíte? Nikde po dědině nenandete trocha spadanyho listí, natož nejakó haldu na pokotólání se v ní. Já, co my sme se v tem nadováděli, dyž sme byli děckama.
- A dyž sme u teho posózení. Že ste měli letos věči práci ze zháněním vozdob a potřebných věcí na výrobu té vánoční parády? Ná, tady ide vidět, jak vám to krásně vŕecko na sálu narychtujem pod nos. Ách jo, škoda že to letos nevyšlo.
- Mezi Šakvicama a Hustopečama už neježdá lokálka, ale pořádné vlak. Celé rok se na tem dělalo. Bylo to namyšlený tak, aby mohli lidi z Hustopeč jet do Brna přímo, bez přestupování. Vono se ale zjistilo, že dyž lidi z Hustopeč přeseďnó v Šakvicách na rychlík, tak by byli v Brně rychlejší než tem vlakem kvůli kerýmu se to vŕecko dělalo. Tož se to nakonec udělalo tak, aby ten vlak z Hustopeč dojel do Šakvic v iné čas, než tý rychlíky. Ináč by se přece vědělo, že to bylo naprd.
- Na naše počtě si můžete kópit tó novó elektronickó známku potřebnó pro tó jízdu po dálnici. Muselo se zase kvůli temu vyřídít nekolik papírů. Tož, co bysme pro vás neudělali, né?
- Lužu sme už pronajali. Dostali ju tí, keří vo ňu požádali. Budó se tam vo to pěkně starat a slíbili aj, že budó dělat nejaký akce pro veřejnosť, hlavně šak pro tý naše děcka. Už se na to těšíme.
- Hasičom sme pořídili jakosi dýchací techniku. Až nám zase tí naši "demokratičtí diktátoři" zakázó dýchát, sme už pro tento případ narychtovaní. Tož se nebojte.
- Chceli bysme prodlóžit kulturák, aby tam nebylo už enom to pódiu, ale stálý jeviště. Mělo by tam byt aji nejaký zázemí pro tech, co se budó chcet předvádět. Vodpadne potom starost s přestavbó, kdy se včilka ze vŕeckých stolů ze sálu to jeviště staví.
- Tá firma, kerá má tó pekárnu vedle počty, se změnila z firmy na společnost. To šak dělalo bordel s nájemní smlóvó. Tož se tá co byla vypověděla a udělala nová na tó stejno dobu, jak bylo domluvený v té první.
- V naše školy se vzdaly učitelky svého kabinetu, aby tam mohla byt nová třída. Přectavte si! Nově se jim tak udělá kabinet z kósku chodby. Tož sme jim museli na to dat trochu víc peněz, než po nás na začátku roku chcely.
- Zase se chcel nekdo napakovat. Na vobec pořad chodijó nejaký nabídky. Včilkej nabízeli, že nám udělajó nélepší letecký vídeo naše dědiny široko daleko, že tam vyzvihno nejaký vobjekty, kerý budeme chcet. My šak nic takovýho nechcem, dyť už jedno takový máme. No a problém by byl eště v tem, že u nás by se muselo vyzvihno vŕecko, nó a to by zkrátka nešlo. Co šak ale eště nemáme, tož vídeo zespona. Tož tak.
- Zase musíme zdrazit stočný. Mělo by to byt vo nejaký čtyry koruny víc než letos. No ja, co se dá dělat, s tem nic nenaděláme.
- Co je šak víc blbý, musijó se zdrazit aji vodpady. Je vo tem schválené nové zákon. Lidi po sobě zanechávajó čím dál víc bordelu a ten už néni kam vozit. Musí se proto přeměšlat o iných možnostách a vyměšlat iný řešení a to neco stóji. Je určené jakési limit na vosobu. Kdo se do teho nevrze, bude za bordel platit čím dál víc. Toto šak platí zatím enom pro vodpad komunální – nevytríděné. Tož, kdo ste s
- tem eště nezačal, máte možnost to rychlo napravit.
- Dyž uvidíte na vodojemu viset nejaký lidi, tož se nelekéte, nésó to voběšenci. Só to blázní, keří dělajó potřebnó údržbu, kerá se musí jednó za čas udělat.
- Chceli sme vodhlučnit tó našu čistíčku. V lítě tam dělá dost kraválu. Byly nám nabídnuty jakýsi protikraválový panele. Ale lidi dybyste věděli, co za to chceli! Dyť za to bysme snád postavili protiradarové kryt. Tož sme jim to hezky s pěkným kraválem poslali zpátky.
- Nejaké nekdo vyhodil skoro celé strom do kontišu u sběrného dvora. Tož určitě je to dobře, lepši jak to vyhodit inde než se má! Ná, ale škoda je tá, že z něho mohl mět moc hezké táborák.
- Na špici, jak nově stóji tá stará mlátička, budó vysaďený nový stromy. To stejny má byt aji na té druhé špici, tam jak sme nechceli, aby byl ten barák pro starý. Nekeré strom co tam byl, ale musel padnót. Né proto, že nebyl pěkné, ale proto, že nebyl zdravé. Řešili to tí zelení vodbornici. Tož jim musíme věřit, že to posódlili dobře.
- Společně to nešlo, tož sme museli posadit tý cibulky jarního kvítí sami. Těšte se na jaro. Névic se teho posadilo v parku a u transformátoru. Byly to ladoňky, sněženky, krokuse, talovíny a tulipány. Už aby to bylo venku.
- Jak se pošťaly tó první adventní nedělu tý koledy, no to bylo neco! Népknejši na tem ale byl ten proslov, keré měl místostarosta. Je dobré!
- Rozhodli sme, že společně vobecní voňnostroj letos nebude! Proč? Proto.
- Tož se teda mějte, a byďte všeci po celé rok zdraví, šťastní, dobří, silní a spokojení. Ná, a moc nezlobte!

(TD)

STŘÍPKY Z MINULOSTI – NAŠE ŠTARVICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

ČÁST TŘETÍ – ŽIVOT DĚTÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ

V srpnovém zpravodaji 2020, jsem uvedla druhou část mých vzpomínek na štarvické zemědělství. Pro ty z Vás, kteří se mnou rádi zavzpomínáte, anebo pro mladé, které život minulého století zajímá, budu pokračovat životem našeho dětství, tak, jak je to doposud v mé mysli.

Tak tedy práce doma i pro nás pro děti v těch letech bylo vždycky dost. Zde musím podotknout, že děti i jejich rodiče to dnes nemají jednoduché z jiného důvodu. Tehdy byly děti nadané a děti, kterým to moc nešlo. Bylo normální, že byli trojkaři a čtyřkaři a nikdo to moc neřešil. Sem, tam, i někdo propadl. Přesto se z nich stali výborní řemeslníci a odborníci, kteří svou šikovností mnohdy předčili ty velmi nadané. Dnes je tomu určitě také tak, protože člověk jako tvůrce se nezměnil, ale nikdo si to nechce připustit a trápí ty méně chápavé děti všemožným způsobem, jen aby neměli horší známku, než ten odvedle. Já myslím, že to není v pořádku. Vždyť rodiče nejsou také všichni studovaní a přesto jsou výbornými rodiči i pracanty. Dokážou mnohdy dětem připravit i lepší, spokojenější domov. Ty slabší děti musí dnes trpět. Potom se divíme, že máme u nich tolik poruch a že kam se podíváme, tam chybí schopní řemeslníci, kteří by určitě vyrostli z těch dětí, které nejsou studijní typy, ale jsou manuálně zruční a práce jako taková by je bavila. Dnes se totiž už vesnice a život v ní hodně podobá městu. Děti a mládež mají hodně učení a kroužků, když přijdou ze školy, už jim ani na to hraní, na ten pobyt v přírodě, stejně mnoho času nezbyvá. My jsme to měli jinak. Místo kroužků byla po škole, anebo o prázdninách nachystaná práce. V brzkém věku jsme uměly zacházet s motykou a srpem, protože to na vesnici patřilo ke každé domácnosti. Chodily jsme pomáhat maminkám při jednocení řepy v družstvu. Ale spoň před nimi trochu přetrhávat. S rodiči do vinohradu, nebo na brambory, a.t.d. Podobně to měly ještě také naše děti. Dnes taková práce není, protože máme vše, jak říkáme, na knoflík, což se nám všem velmi líbí. Pozemky už málo kdo obdělává tak, aby musely pomáhat i děti. Máme mimo jiné u sebe mobil, abychom kdykoliv, odkudkoliv a s kýmkoliv si mohli popovídat a nemusíme děti posílat k té nebo k té tetičce něco vyřídit, ani tam nemusíme sami zaběhnout. Všechno dnes vyřídíme mobilem. Dokonce mnoho domácností už ani nechodí nakupovat, ale všechno si nechají zasilkovou službou doručit až do domu. I na vesnici. Ono se nám to nezdá, ale je to obrovská vymoženost a ve všem neskutečná změna. Dnes nám připadá, že to ani není pravda, jak to bylo za našeho dětství. Přesto v mých vzpomínkách zůstává naše

dětství krásné, plné her a kamarádů. I když telefonů bylo v obci možná pět. Auta snad tři a televize čtyři. Nikomu nic takového nechybělo, protože na to nebyli lidé zvyklí. Vráťím se tedy zpět ve vzpomínkách na naše dětství, jaké povinnosti tehdy zemědělské děti měly. Ve školním roce to býval obsáhlý papír ležící v kuchyni na stole, na kterém bylo kupříkladu vypsané: „Běž za stařenkou do sekničky a zepte se esí něco nepotřebujó, umej náčení, dones vodu, nalej slípkám a husám čerstvó vodu, hoď jim trávu, zameť v kuchyni a na náspjách a.t.d.“ A nebo ty větší jejichž rodiče ještě samostatně hospodařili, měly napsáno: „a až to uděláš, dondi za nama na roli“. S kamarádkou Jitkou Kadrnkovou, se kterou jsme seděly spolu v lavici snad celou školní docházku, jsme si v autobuse cestou ze školy vždycky říkaly, po našem „brblaly“: „To chcu zasé vidět, to lejstro, co bude na stole. Co si zasé všecko naši navyměšlali! Ani se nedostaneme ven, hrát se.“ Já jsem měla moc hodnou sestřičku Bětušku. Ona ač malá, mě říkávala: „Ani, šak běž už za děckama, Zdeňa (Hověžáková) už ťukala na vokno. Já tó vodu slípkám a husám naleju“. Využívala jsem ji, i když byla o čtyři roky mladší, ale velice ji to na dvoře bavilo, byla to taková domácí putička (ovšem jen do doby, než nabrala, jak se říká rozum) a na rozdíl ode mě neměla v blízkosti tolik kamarádek jejího věku jako já. Brávaly jsme ji však také mezi sebe. Přesto docela hodně za mě zastala. No a já jsem to mnohdy od rodičů „slízla“ s prohlášením „že su lajdák a nechám to na tó maló“... O prázdninách, když už byli rodiče v JZD, jsme od hraní musely odbíhat zkontrolovat stařenku, zda se nepotřebuje napít, protože byla opravdu ležící a bez pomoci ani tohle nesvedla. Každodenně v 10 hodin (maminka pracovala v rostlinné výrobě a přišla v 11 hodin z pole), musel být v kamnech udělaný oheň a přistrčené hrnce, které byly nachystané na okraji „šporhelty“ s obsahem budoucího oběda. Žádný plyňák jsme neměli, ale potcivá kachlová kamna. Až v mých čtrnácti letech se rušila v naší rodině kamna, nahradila se jiným „šporheltem“ zvaným „transport“ a byl pořízen plyňák na propan-butan. To bylo jiné kafe. Ale vrátím se o nějaký ten rok zpět k našim kamnům. Po rozdělání ohně jsem honem zase samozřejmě odběhla „pod lipu“ za kamarádkami k hraní a šití oblečků pro panenky. Kolikrát se stalo, že mě oheň v kamnech nechtěl pořádně hořet a místo aby se hrnce rozevěřely, byla kuchyně plná kouře. Také jsem vyvedla nezapomenutelný kousek, kdy byla nachystaná na kamnech rýže zalitá mlékem pro oběd „reža nasladko“. Tentokrát oheň dobře sálal a já jsem pod lipou zapomněla

jak na kamna, tak na rýži. Maminka přišla, v kuchyni pro dým nebylo vidět ani ten šporhelt, spálené mléko smrdělo a dýmilo až na dvoře a byl mazec a jaké! To bylo lajdáků! A metla měla hody. „Rěža nasladko z jabkama“ se nekonala. Ta byla v hrnci proměněna na černý uhlí a putovala i s hrncem na smetišť. Tento hrnec se už nikdy nedal použít. Myslím, že tenkrát „k radosti“ tatínka a stařečka byla narychlo k obědu uvařená „krupicová kaša“. Mezi námi, ono se to moc od sebe nelišilo, ale bylo to rychlé. Maminka totiž musela, vždy nejdříve když přišla z práce obstarat nepohyblivou, ležící stařenku a tak ten čas určený pro vaření se jí značně zkrátil. Na nějaké psychologické domluvy a řešení neposlušnosti neměli tehdy rodiče čas. Jednoduše se děckám „nasmékalo“, aby si to pamatovaly, což si určitě nepamatovaly a za chvíli vyvedly něco jiného. Přidám ještě jednu perličku. Můj manžel si také ještě dnes pamatuje na pořádný nářez smetákem. To když u nás ještě v březnu napadlo hodně sněhu a jeho maminka byla domluvena se svými sestrami, že pojedou do „Miloviček“ pro malá kuřátka. Ta se prodávala hned po vylíhnutí a doma žila určitý čas v kuchyni v košíku v teple, přičemž na krmení se dávala do nízké širší krabice, aby se proběhla. Maminka vzala na záda „do huzla košík“ a s důrazným rozkazem: „Vašiku, byť doma, nikde nelíté a příkládé. Vopatruj ve šporheltě voheň ať je tu teplo, až s tema kuřatama dojedu!“ A odešla na autobus. No, Vašíkovi zabouchal na dveře kamarád a „póóó, pudeme se podívat, jak chlapi prohrňajó zapadanó cestu“. Tož, Vašík přiložil do kamen a co by nešel. Šak enom chvíli. Samozřejmě mezi kluky zapomněl na šporhelt a na celý kuřata. Horší bylo, že maminka neměla s sebou klíč a musela s kuřatama do tepla k sestře. To byl, pane, mazec. Smeták měl hody. Smeták byl použit patrně proto, že byl po ruce... Ani si nevzpomínám na nějaká domácí vězení. Jen se třeba za trest přidalo víc práce. Na jeden trest pamatuji přece, ale to už jsem měla ven školu. Nevím dnes, co toho bylo příčinou, asi nějaká hubatost, o kterou jsem neměla nikdy nouzi. Zakázali mě jít večer „na muziku“. Jenomže já jsem se opravdu zasekla a „že teda dovopravdy nepudu, ať si teda idó sami!“ Jenže rodiče nesměli na muzice chybět a rozhodně by je to tam tak nebavilo, kdybych já byla doma. Tatínek, ten dobrý tatínek mě potom chodil nadoutou přemlouvat, abych se oblékla a šla. Nejdřív jsem vzdorovala, přičemž ve skrytu duše, já nezbeda doufala, že to tatínek nevzdá. „Poslechla“ jsem napotřetí, kdy řekl zhurta: „tož přece neblbni a di se hned voblíct! Ideme!“ „Milostivě“ jsem se šla ustrojit. No

taky to neměli se mnou vždy lehké... Tres-tem pro nás jako pro děti bylo většinou, že jsme třeba nedostali dvacetník na „myd-ýlko“. (Levná sladká pochoutka pod ná-zvem Mejdličko). Celá tabulka, to bylo pět políček, byla za 1 Kč, takže jedno se prodá-valo za dvacetník. Nebo se chodilo k Pře-rovským pro „sladký dřevo“. To byla už dražší pochoutka za 1 Kč. Takový proutek, no zkrátka kus dřeva, které po oškrábání bylo krásně žluté a sladoučké. Taky docela vydrželo a dlouho se třeba jen malý kousek v puse žvýkal. Byla to pro nás velká dob-rotu. U Přerovských jim to rostlo v humně a po koruně to prodávali. Dnes víme, že se to jmenuje Lékořice. Cukroví v obchodě, jak naši stařeček říkali v kvelbu, kromě myd-ýlka se moc nekupovalo. Maminka měla ale vždycky sáček schovaný a večer až měla na nás trochu času, jsme dostali každá jedno „cukrovko“. Pro zajímavost popíši některé druhy cukroví, jaké tehdy v obchodě bylo k mání. Byly to Barymandle, tvar mandle obalené v kakau, Ledovky, nebo také bý-valo cukroví Hedvábné. To bylo opravdu na povrchu barevné, lesklé, jako hedvábí s oříško - čokoládovou náplní. Ještě si vzpo-mínám na cukroví – Fialky, které opravdu vonělo po fialkách a bylo fialové. Levné bylo bramborové cukroví. Byly to větší kostky, růžové a bílé, z bramborového škrobu obalené v cukru. No a Lesněnky, ty dominovaly...Ty večery byly ale krásné. Avšak pouze v zimě, kdy nebyla v polích práce. Tatínek vzal do ruky mandolínu, hrál, maminka zpívala a my jsme přizvukovaly. Tak jsme se naučily kdekterou písničku. Ta-tínek potom přikoupil další mandolíny a obě nás naučil hrát. Hrávali jsme ve třech. I Zdena se učila, ale nevydržela... Ještě mu-sím dodat k tomu cukroví. To jsme si vyráběli také sami. Maminka nám někdy, když byl čas v neděli odpoledne, vařila kara-melky. Víme, že dala na pánvičku cukr, kou-sek másla zkaramelizovat, přidala nasekané

ořechy, zalila mlékem, povařila a po vy-chladnutí nakrájela na kostky. Byla to ná-ramná dobrota. To jsme si samozřejmě samy jako děti vařit nedovolily. Vařily jsme ale cukroví „voctový“. To byl jenom cukr a ocet. Vylilo se to na křídýlku vychladnout. Doma jsem si to dovolila jenom jednou. Ne-mohla jsem cukroví ze smaltované křídýlky dostat, tak jsem s ní třískala a celou ji otloukla. Nevymazala jsem ji totiž sádlem. A byl zase mazec. (Mazec u nás rozdávala maminka, protože ji jsme vlastně zlobily). Tak jsme cukroví už potom vařily jedině s Evou Česalovou u ní doma. Asi to jejich křídýlkám nevadilo. (Bydleli v malém do-mečku, dnes na místě domu Mojmíra Oče-náška). Evu ještě vzpomenu v souvislosti se žvýkačkami. Nevím, jestli se neopakují. Možná jsem o tom již psala. Eva měla strýce v Rakousku, který asi tak jednou za rok při-jel na návštěvu a přivezl žvýkačky. U nás jsme tento zázrak vůbec neznali. Jak řekla Eva, že přijede strýc z Rakouska a přiveze žvýkačky, okamžitě jsme všechny byly s Evou veliké kamarádky. Eva se potom chovala jako královna: „S tebou budu, tobě dám, tobě nedám, ty ses se mnou nekama-rádila, a. t. p.“. Obdivovali jsme motorku strýce Jaroslava, na které vždycky přijel. Ta-kovou tady nikdo nikdy neviděl. Veliká, tmavočervená, nablýskaná, samý chrom, samé barevné blinkry. No paráda! Na rozdíl od žvýkaček strýce Jaroslava, které se po-dobaly těm dnešním plochým plátkům, také pamatuji na první žvýkačky u nás. Pro-dávali je v hospodě. Byly to dvě malé, rů-žové kostičky, zabalené také v růžovém pa-pírku pod kterýmž byl staniol s nápisem ŽVÝKAČKA. Stálo to tuším 2 Kč. A nebo 1 Kč? Teď nevím přesně. Jenom vím, že celý mini balíček byl pro nás nedostupný a pan hospodský nám prodával jednu kostičku za poloviční cenu, přičemž balíček, který celý měřil asi 3 cm jednoduše rozbil a rozlomil, polovinu nám prodal a zbytek dal zase do vitríny zpátky, aby se dále v začouzené

hospodě douzoval. O nějakou přehnanou hygienu tehdy nikdo nedbal... A to bylo mlsání. Až takové, že kluci si to na noc při-lepovali zezadu na ucho, aby ji neztratili a vydržela co nejdéle, protože zase tak často si ji nikdo z nás nemohl koupit. My děvčata jsme si tuto úschovnu nemohly dovolit, je-li-kož jsme měly delší vlasy a tudíž by se nám na ni přilepily. Lepily jsme ji proto, kde se dalo. Třeba na okenní parapet, nebo na pe-lest postele. Zdeňka Hovězáková dostala často od tatínka, nebo od staršího bratra na celou žvýkačku a to jsme jí docela záviděly. Však jednou, když ji měla celou pěkně roz-žvýkanou, tak si ji začala při řeči motat okolo krku a dopadla tak, že ji její sestra Jarka musela ostříhat vlasy a z krku to krásné „něco“ seškrábat. Kolikrát bylo na zastávce autobusu při cestě do školy vidět některému klukovi žvýkačku za uchem. Ta již samozřejmě neměla onu krásnou, růžo-vou barvu, jakou měla při koupi, nýbrž byla šedá, až do černa. Vidíte. A všichni jsme přežili...

Začátkem šedesátých let měly také děti od deseti let věku o prázdninách brigády. Dobře si pamatuji, že ještě před ukončením školního roku jsme se školou a to i ty mladší děti, chodily trhat do JZD hrách. Vzpomí-nám si, že jednou pršelo a my jsme v pláš-těnkách vždycky natrhaly otep hrachu, sedly na jednu dřevěnou bedýnku a do druhé othrávaly lusky. Asi to bylo v tom dešti hodně protivné a proto si to i dnes po více jak šedesáti letech tak dobře pamatuji. O prázdninách se chodilo trhat rybíz a me-ruňky. Na meruňky jsme se scházely na tak-zvané dvápadestátcě, což byl v Dědině zaba-vený statek rodiny Václava Popovského s číslem 52, kde bylo sídlo JZD. Za velkým, selským dvorem byly ze stodol dalších sed-láků - Popovských, Klecandrů a Šafaříků zří-zeny stáje pro koně – konírny. Na velkém prostranství před nimi, na místě humna, byly zaparkované povozy. Tam byl vždycky ráno sraz. Nanosily jsme dřevěné bedny na

Žňový útulek

– zřízený v zabaveném domě pana Václava Hovězáka č. 66 kolem roku 1955: (foto)
První řada sedící zprava: Anička Kostrhounová – Haluzová, Slávinka Kostrhounová – Pekár-ková, Tonička Drbolová – Dubšová, Peta Potů-ček, Jenda Potůček, Frantík Hovězák, Olík Buchta, Olík Drbola, Liduška Kadrnková – Nečasová, Vlastička Kadrnková – Poláčková, její bratr Vašík Kadrnka.

Druhá řada zprava: Jenda a Maruška Hübne-roví, Milan Smutný, Jiřka Kratochvílová – Dob-šíčková, Mila Tomková – Panicová, opatrova-telka paní Marie Bendová, Jiřinka Drbolová – Kujová, Zdenička Prátová – Valihrachová, Stázinka Šebestová – Hovězáková, Blaženka Tučková – Vévánčická.

Třetí řada stojící zprava: Marta Babáková, Věrka Tučková – Straková, Naděnka Bendová – Herůfková, Mila Kadrnková, Boženka a Vašík Babákoví?

vůz, posedaly na ně a už s námi některý „stréc“ vyjel „na marhule“. Trhalo se do zástěr a na kila, takže po skončení se všechno na dvoře vážilo a zapisovalo. Už si nepamatuji, kolik nám platili. Myslím, že to byla pro družstevníky spíš otrava s děckama, než pomoc. No ale zvykly jsme si na práci v kolektivu. Zrovna tak si chodily přivydělávat naše děti v sedmdesátých a osmdesátých letech a také přivykly práci. To ale už družstvo sídlilo v nových budovách za Starovičkami, jehož budovy stojí dodnes a sídlí tam družstvo KLAS. I když naše děti vyrůstaly v modernější době, vymoženosti, jako dnes z daleka nebyly. Ještě i ony měly za úkol zajistit pitnou vodu pro rodinu, protože vodovod s pitnou vodou nebyl. Nejdříve se chodilo, nebo jezdilo s trakařem či kárkou do Svodnice, což ještě pamatuje i náš syn nar. 1968. (Dříve byla na vodu dřevěná putna, sama o sobě hrozně těžká. Až později důsledkem JZD, se používaly na vodu konve na mléko o obsahu tuším 25lt). Později se však zjistilo, že je voda ve studni závadná a to důsledkem postaveného střediska a chlívů JZD nad touto Svodnicí. (Prosakující nečistoty a chemikálie). Proto se začala pitná voda do naší vesnice dovážet v cisterně, která byla vždy přistavena u hasičské zbrojnice. Dovoz obstarávalo JZD traktorem. Možná si ještě dnes některý bývalý traktorista vzpomene, jak nás zásoboval pitnou vodou. Do našeho bytového domu byla pitná voda přivedena v roce 1984. Do té doby, když jsme chtěli prádlo, museli jsme si nanosít nachyтанou dešťovku až od našich dvorů. Měli jsme totiž v našem bytovém domě tu smůlu, že studna pro nás vyhloubená neměla většinou vodu. Takže náš vodovod byl velmi spoře zásoben. Jak přišlo, už jsme dělali nošením kbelíků zásoby, aby voda, která stačila nastupovat, zásobovala alespoň spoře koupelny a WC. Ač jsme měli v roce 1972 už ústřední topení, musely děti umět, i ta nejmladší, která je narozena 1980, rozdělat v něm oheň, aby bylo doma teplo. Ano ještě i děti osmdesátých let měly na vesnici o práci postaráno. Plyn k nám, do našeho domu byl zaveden v říjnu roku 1992. Od té doby můžeme říkat, že máme všechno „na knoflík“.

Pokračování příště

Vzhledem k tomu, že tento článek vyjde před těmi nejkouzelnějšími svátky v roce, bych chtěla připomenout, o čem vlastně jsou. Jsou o veliké lásce, kdy k nám všem vstupuje Ježíšek, to betlémské dítě a nese nám na dlani radost a štěstí. Obyčejné lidské štěstí z toho, že jsme spolu, že si můžeme prokázat lásku jeden druhému a dát darem třeba jenom dobré slovo, nebo úsměv. Nemusí nás to stát ani žádné peníze a mnohdy je to pro obdarovaného nezapomenutelné. Jako jsou třeba pro mě nezapomenutelné jedny Vánoce z mého dětství. Ty

Pátá třída - ročník 1949

Sedící zleva: Anička Kostrhounová – Haluzová, Stázinka Šebestová – Hovězáková, Vojtěška Němečková – Zemková, Mařenka Šafaříková – Hovězáková, Boženka Kynická – Kynclová, Jitka Kadrnková – Doláková

Stojící zleva: s. ředitel Oldřich Krejčí, Liduška Nesvadbová – Krupicová, Ladá Pěničik, Martin Hübner, Jenda Potůček, Olik Buchta, Zdenička Hovězáková – Krejčí.

na dary nejchudší, avšak na lásku bohaté. A je zajímavé, že Vánoce bylo tolik, ale nejvíc si pamatuji tyto, kdy k nám přišel Ježíšek a už mu pro nás nic moc nezbylo. (Rodiče tehdy opravovali dům a opravdu nezbylo). Naložil mě tehdy bleďmodrou košilkou a obyčejnou tužku. Bětušce dřevěnou, krásně malovanou kolíbku na panenku (krásné dílko tatínkova bratrance Karla Kostrhouna). Zpívali jsme koledy u stromčku jako vždycky, také stařence ve světničce a byli jsme šťastní, že jsme spolu, že stařence není špatně a že je mezi námi, že se podařilo opravit náš domek, že je Ježíšek s námi a že nám přece jenom také přinesl dárčky. Dárkem pro nás, jak už jsem kdysi psala, také bývaly naše sestřenice Růža, Jiřa a Miruška, které vždycky o Štědrém dnu

později přiběhly. Tak i tyto Vánoce. Zadržely pod oknem, zaťukaly na něj, v kuchyni zakoleďovaly a společně jsme hráli všichni i s našimi rodiči různé hry o cukroví ze stromčku až do půlnocní mše. Ve vyzdobeném kostele, kde nádherně hrály varhany koledy, se kouzelná noc dovršila. A vůbec to nemuselo stát velké peníze, ba skoro žádné. O to víc jsou nezapomenutelné. Tak Vám milí čtenáři našeho zpravodaje přeji v této nelehké době třeba levně a v omezení, ale kouzelně prožité vánoční svátky, na které nezapomenete a ten nejdražší dar Vám všem a to je zdraví. Do nového roku hodně Božího požehnání a ochranu od podobných pandemií Vám všem z celého srdce přeje **Anna Haluzová**.

Společenská kronika

V měsíci listopadu oslavili významné životní jubileum

pan Miroslav Tomek – 70. narozeniny

pan Luděk Tomeška – 50. narozeniny

V měsíci prosinci oslavili významné životní jubileum

paní Magdalena Pollachová – 90. narozeniny

pan Josef Holacký – 80. narozeniny

pan Jiří Šnajd – 60. narozeniny

Rozloučili jsme se:

říjen – pan Pavel Prát, Starovičky 257

Blahopřejeme rodičům:

Dne 22.11.2020 se narodila **Adriana Jandová**.

Rodiče:

Simona Prokešová a Michal Janda, Starovičky 140.

Výpisky z kroniky obce - 2. díl

1928

5. února – Založen spolek združení venkovské katol. omladiny. Zakladatel: Pěnčík Tomáš.

10. března – Velká sněhová vánice, která potrvávala po tři dny, silnice byla silně zaváta, takže byl provoz na několik dní na silnici znemožněn než snůh byl vyházen a na to silně mrzlo až do 22. března.

31. března – Otevřel Jan Gala v čís. 42 první živnost holičskou a kadeřnickou.

10. 11. 12. května – Silné mrazy, místy poškozeny vinice skoro úplně.

20. května – Slavnost kladení základního kamene pro budovu nového českého Reálného gymnasia v Hustopeči.

2. a 3. června – Mráz zničil na dolinách brambory, turkyně, fasole a dyně až po zem.

10. září – Ve stanici Zaječí odpoledne k druhé hodině najel následkem nesprávně položené výhybky mezinárodní rychlík na nákladní vlak. Srážka byla hrozná, neboť lokomotivy při srazu se do sebe tak zaklínily, aby mohli být odklizeny, museli být úplně rozebrány. Vozy byly na sebe a na strany rozhozeny, jak krabíčky od sirek. Toto hrozné neštěstí vyžádalo si na lidských životech 24 mrtvých, 36 těžce raněných a 70 lehce raněných. Neštěstí zavinili železniční zřízcenci Fibich a Bartošic, kteří opomenuli výhybku správně položit.

27. listopadu – Připojena naše obec k síti elektrického vedení Západomoravské elektrárny a toho dne večer počalo se v naší obci svítit elektrickým světlem. Zároveň bylo zavedeno též okrasné elektrické osvětlení v Chrámu Páně o 104 žárovkách nákladem obce za 6000 Kč, ve

školní budově za 4000 Kč a ve farní budově za 1000 Kč.

Letošní rok byl až po žně velmi studený a mrazivý a přes to byla úroda uspokojivá. Jen pícniny totiž seno a jetel velmi chladem utrpěli, tak byl velký nedostatek píce. Jeden cent sena prodával se až přes 100 Kč a jetel cent až 160 Kč. Hrozny počali teprve kvést až po Sv. Janě a až v měsíci červenci a přes to přeci v čas dozrali a byli velmi zdárné a zdravé. Ale ovšem jen v těch vinicích které na jaře nepomrzli.

1929

22. září – Slavnostní otevření nového Hasičského domu, postaveného na místě starého hasičského skladiště.

Nepamětná velká zima počala 31. prosince 1928 a potrvávala až do 2. března 1929 bez nejmenší úlevy aspoň za poledne. Po celou zimu byli velké sněhové vánice. Největší byly od 27. února do 2. března, neboť vlaky zůstávali váznout v závějích, zvláště před stanicí Zaječí, tak že museli být ze závějí po 1 neb dvou vozech dopravováni do stanice. Z 28. února na 1. březen úplně uvázla doprava až teprve dopoledne byla doprava uvolněna. Dělníci a vojsko dnem i nocí museli trať od sněhu uvolňovat, aby aspoň nejpotřebnější provoz se mohl udržovat. Byl velký nedostatek paliva, neboť nikdo na tak krutou a dlouhou zimu palivem nebyl zásoben. Silnice byly také ustavičně zavaty, museli se ustavičně uvolňovat a trvalo to někdy několik dní než byla jízda volná, aby se mohlo uhlí neb dřevo ze stanice dovést. Se sněhem nebylo možno si poradit třeba přes 70 lidí na silnici snůh odklízelo. Na některých místech bylo snůhu

naváto a vyhazeno na několik metrů, jak vyobrazuje fotografický snímek ze dne 3. března. Odklizením snůhu na udržení provozu se zabývala téměř celá obec. Na dráze, na stanicích a silnici. Krutost zimy ukazuje také fotografický snímek, kterak trpěla polní zvěř zimou a hladem, kde Jan Kadrnka č. 5 ve své zahradě chytl hladového zajíce, přinesl ho zastupci honitby Františku Buchtovy do Besedního domu, který bral od dětí potravu z ruky, jako nejkrásnější domácí zvířátko. Také ovocné stromy velmi utrpělo. Pokud se mi dalo zjistit bylo následkem zmrznutí vykopáno 233 třešní, 136 ořechů, 67 marhulí, 25 hrušek, 33 jabloní. Zůstalo 264 třešní a 167 ořechů. Druhé stromy se mi nepodařilo zjistit. Nejvíce utrpěli stromy starší co rodili. Mimo těchto uhynulo velmi mnoho jiného drobného stromy jako broskve, višně a švestkové ovoce. Toto by se dalo pro velký počet jen velmi těžko zjistit proč počet neuvádím, avšak utrpělo nejméně na polovic. Jak lze ještě pozorovati ještě mnoho v budoucím roku mnoho stromů následkem těchto mrazů uhyně. Škoda na stromy jest taková, že se posud nedá přesně zjistit, ale škoda jest daleko nad polovic. Snůh potrvával velmi dlouho než roztál úplně. Při vyhazování přišlo se na vozy a saně které při vánicích na silnici uvázli. Na Sv. Josefa t.j. 19. března postavili v Rakvicích ze sněhu několika-metrového sněhuláka u něhož pro tuto nepamětnou událost měli sněhulákovou slavnost. S jarním setím se začalo teprve počátkem dubna. Úroda vzdor tak kruté zimě byla až dosti dobrá a zvláště se urodilo hodně a velmi dobrého vína. Jenom, že posud je ještě málo vinných hradů. Jak jsem již uvedl úroda byla dosti dobrá, avšak pro nízké ceny plodin oproti ná-kupu a platebním povinnostem nastala v země-dělství krize.

1930

16. ledna byl František Brožek po skončeném řezání sečky elektrickým pohonem při vypínání elektrickým proudem usmrčen. První oběť elektriky v naší obci.

3. dubna dokončen místní vodovod a počala se pobírat voda. Stavbu provedla fia. Kunc, tovarna na vodovody v Hranicích.

4. září usneseno obecním zastupitelstvím slavit místo Císařského posvícení, posvícení Svatováclavské, a to vždy první neděli v říjnu.

Obecní přehled o hospodářském zvířectvu ke dni 27. května 1930: koní 35, mula 1, hovězího dobytka 214 kusů, ovcí 5, koz 150, vepřového bravu 556 kusů, slepic a kuřat 3806, hus 173 a housat 1166, kačen 112 a káčat 1172, krocanů 38, perliček 9.

1931

26. července slavnostní svěcení a zavěšení nových zvonů. Nové zvony nesou název a sice větší ve váze 376 kg. Sv. Cyrill a Metod, menší ve váze 140 kg. Sv. Anna. Zvony ulila firma Manoušek a spol. v Brně – Židenice. Celkový náklad za zvony i s příslušenstvím činil 14.000 Kč. Základ pro zbudování nových zvonů učinili čtyři staréčkové výminkari František Najman čís. 72, Václav Najman čís. 71, Jakub Drbola čís. po 100 K. a manž. František a Anna Mazůrkovi čís. 45 obnosem 5000 Kč. Dále byl náklad na zvony hrazen dary jednotlivých občanů a tím že občané ponechávali po tři leta připadající na ně částky z nájmu obecní honitby. Obec z obecní pokladny přispěla částkou 1100 Kč.

Zvony zbudovány byly na místo za války odebraného zvonu pro válečné účely. Zvon odebrán byl dne 11. Května 1917 a odevzdán byl do c. a král. dělostřeleckého skladiště do Arsenalu ve

Vídni. Odebraný zvon ulit byl v roce 1738 průměr zvonu 66 cm, váha 360 kg, název zvonu: Sv. Prokop a Sv. Kateřina. Od státu za odebraný zvon byla vyplacena náhrada 1400 Kč a obnos tento použit byl na válečnou půjčku.

Při slavnostní řeči při svěcení zvonů a jejich významu učinil řečník též zmínku komu asi budou zvony zvonit první hrany a doprovodí jej na jeho poslední cestě ku hrobu. První posloužili zemř. Petronile Veselé č. 6.

1932

15. února koupil Petr Tomek od Karla Krátkého, koláře domek čís. 24 a zařídil si v něm živnost řeznickou. Karel Krátký se přestěhoval do Němčiček.

17. září o 1 hod v noci vypukl ve stodole Jana Babáka čís. 54 oheň od které se chytli stodole Tomáše Šafaříka čís. 55, Václava Klecandra čís. 53 a Matěje Popovského čís. 52. Škoda byla veliká, shořeli velké zásoby slámy a píce neboť bylo brzo po žních, mnoho cených hosp. strojů a jiného menšího hosp. náradí.

1. října koupili manž. Josef Šmak z Nemotic okres Vyškov od Jana Nováka hostinec a počali provozovati hostinskou živnost.

Tento rok byl velmi suchý. Za celý rok jen dvakrát pršelo a to velkým lijákem tak že voda

sběhla a malo pomohla. Obilí bylo obstojno ale píce a sadby velice málo. Řepa, brambory a mrkev následkem sucha se zkazili a pohnili. Obilí laciné ječmen cent 60 až 70 Kč, žito 90 Kč, řepa 10 Kč. Mezi lidem velký nedostatek, samé eksekuce a prodeje. Nejvíce trpí kteří mají s dřívější doby nájmy z měřice přes 300 Kč. tak že méně z měřice tržít jak platí nájmu a pak ti kteří v dřívější lepší konjunktúře něco zařídili neb zbudovali a ke všemu ještě velká nezaměstnanost, kterou zaviňují samé stroje a technické vymoženosti. Aby se nezaměstnaným aspoň nějakého výdělku dostalo, dala obec naproti čís. 51 kopati studni v průměru 3 m 60 cm. A také proto že bylo v malokterém domě dostatek vody, jakož i pro případ ohně. Ještě koncem roku je nedostatek vody.

Zemědělské plodiny jsou daleko pod výrobní náklady a tak se chytají občané všeho možného. Nejvíce se chytají pěstování meruněk (marhulí). Od podzimku 1931 přes tento rok vysadilo se pokud jsem mohl zjistiti přes 3000 meruňkových stromů. Nejvíce vysadili František Kadrnka ml. čís. 14, František Buchta, hostinský a Metoděj Drbola, obchodník. Tito každý přes 450 kusů. Též mnoho broskví se vysazuje.

PAVLÍNA PRÁTOVÁ

Z osobního archivu rodáka ze Staroviček

Hnůj, hnůj... a zase hnůj

Již nadpis, této části mého povídání, musí u čtenářů vyvolávat řadu otázek. Asi se ptáte proč zrovna o hnoji, smradlavé hmotě, na první pohled u některých přecitlivělých osob vyvolávající mdloby chci psát, a jak zjistíte, dokonce podrobně. Mám pro to dva důvody. Ten zdánlivě hlavní je ten, že jsem pracoval s člověkem, kterému to myslelo a který dělal již tehdy něco, co se později nazývalo organizací práce. Druhý důvod? Byl jsem ve věku, ve kterém mé fyzické předpoklady byly na úrovni 70 % dospělého člověka, možná i méně. Byla to má první zkouška fyzické odolnosti.

Právě hnojem začala má spolupráce s Josefem Škrobákem. Společně ve dvojici jsme nakládali a vyváželi hnůj. Bylo to v době, kdy byl dobytek ještě ustájen po jednotlivých stájích bývalých soukromníků, tedy ještě před svodem. Hnojiska byla zapuštěna hluboko do země (podobně jsme měli i doma), dosahovala hloubky kolem 150 cm, někde i více. JZD mělo nový traktor ZETOR 25, k tomu vlečku o nosnosti 3,5 tuny, jezdil s ním Ludvík Horák. Hnůj jsme vyváželi asi 14 dnů. Při plném hnojišti se dala vlečka naložit naráz, na možnou maximální výšku. Pak se náklad oplácal a upravil, aby nepadal za jízdy, do fůry se zapíchly vidle a kopály. My dva jsme se postavili na závěs a jelo se na pole. Vlečka už měla ruční sklápěcí mechanismus, tak jsme ji pozvolna nakláněli a zároveň pomocí kopálů stahovali hnůj na hromádky. Každé popojetí znamenalo dvě hromádky. Muselo se dávat jen pozor, abychom vlečku moc nenaklonili, aby nám náklad při nějakém poskočení naráz nesjel, přesto se nám to jednou stalo. Ještě štěstí, že to bylo již v době, kdy tam hnoje moc nebylo.

Když jsme vlečku naložili, měla listová péra pronesená do roviny nebo převážně směrem dolů. Obecní váha, kterou si pamatujete někteří u Šmakového, měla kapacitu do 50 q. Vlečka sama o sobě vážila kolem 8 q. Náklad nešel absolutně zvážet, takže nám odhadem počítali, že nakládáme a skládáme 50 q čistého. Později, když jsem dělal mechanizátora, jsem si ověřil, že to mohlo být ještě více. Těchto fůr jsme jednou naložili šest. Většinou ale v rozsahu od čtyř do pěti. Záleželo na přístupu k hnojišti, zda nebylo k němu složité couvání, někdy jsme vlečku natlačeli ručně, na jeho hloubce a také na přepravní vzdálenosti. Šest fůr ale představovalo, jak se tehdy běžně říkalo tři vagóny. Koňáci, kteří jezdili sólo, odvezli max. tři fůry, což bylo odhadem 60 až 75 q.

Tehdy jsem měl poprvé ruce-dlaně, jak se říkalo, tvrdé jako beton. Když jsem si je prohlížel, tak jsem viděl to, čemu se říká moly. Po příchodu z práce domů, hned po umytí a někdy ani to, jsem šel do postele. Pokud byla během dne i krátká přestávka, hned jsem spal. Nejhorší to bylo asi po třech dnech práce. Přišla krize. Celé tělo bolelo, byl jsem ztrhaný. Vždyť někdy, když se vybíralo dno hnojiště a někomu z nás vyčuhovala pouze hlava, muselo se vyhazovat na dvakrát. Jeden házel hnůj ze dna ven na okraj hnojiště a druhý odtud teprve na vlečku. Je jasné, že jsme se snažili nakládat celou fůru z hnojiště, ale z protější strany a rohů to byla vzdálenost, kterou nešlo dohodit. **Bylo to poprvé, kdy jsem poznal co je absolutní vyčerpání. Na tak těžkou práci jsem ještě neměl fyzický fond, nebyl jsem zvyklý na jednorázovou zátěž, jenom jsem ji nějak přetrpěl.**

Moc si nepamatuji, co jsme s J. Škrobákem všechno diskutovali, ale on dokázal lidem, že umí také „makat“ a já si nedokázal nic. Jenom jsem byl rád, že jsem s takovým chlapem držel krok. Jistě si musel udělat nějaký úsudek, protože náš vztah byl pořád lepší a lepší a bral si mě do dvojice. Vliv mělo asi i to, že nechtěl s lidmi své generace, která ho svým způsobem zklamala, pracovat.

Je pravděpodobné, že obyčejný hnůj, který nastartoval moji spolupráci s Josefem Škrobákem, mně otevřel cestu za vzděláním.

Zemědělská Mistrovská Škola /ZMŠ/

Blížil se konec léta roku 1957 a já se dozvěděl z nějakého zdroje, pokud to nebylo od J. Škrobáka, že v Kloboukách běží přes zimu od října do konce března vyučování na Zemědělské mistrovské škole - studium je dvouleté a podmínkou pro přijetí byla praxe nebo absolvování učiliště a věk od 17 let. Nikomu jsem nic neříkal a podal si přihlášku. Po nějaké době přišly tiskopisy, které jsem musel vyplnit a JZD potvrdit. A zase nastaly problémy. Studium bylo pro členy JZD a já členem nebyl. Řešení bylo jednoduché. Stačilo podepsat přihlášku. To jsem ale nechtěl a ani naši to nechtěli. Členové JZD během studia dostávali od svého zaměstnavatele měsíčně odměnu-stipendium 200,- Kčs. Tehdy to byly slušné peníze, ale já přesto podepsat odmítl. Nakonec bylo rozhodnuto tak, že mě JZD studium povolí, ale nic mně nebude vyplácet a já si budu moci po skončení školy odejít, kam budu chtít. **Po dlouhé době jsem se cítil svobodný, bylo mně**

dobře na duši. Dohoda byla uzavřena per huba.

Poznámka: až po mnoha letech, po přečtení knihy Zdeňka Trněného - Starovičky, historie a současnost jsem se dozvěděl následující.

Cituji: Na nedostatek odborníků na vedoucích místech poukazuje zápis z jednání MNV již v roce 1957. Tehdy bylo rozhodnuto, že do zemědělských škol bude vyslán František Kadrnka (čp. 43).

Ještě musím podotknout, že jsem se v období po absolvování učiliště několikrát zabíral myšlenkou, že navštívím doktora, aby něco udělal s mým malým vzrůstem. Bylo to myšleno docela vážně, i když jsem brzy pochopil, že to byla totální hloupost. Za další dva roky jsem totiž narostl k výšce kolem 180 cm. Co jsem na sebe navlékl nebo obul, bylo za tři měsíce malé.

Pak ale následoval nástup do školy a já na tento „děsivý“ problém úplně zapomněl a teprve po desítkách let se někdy k němu vracím s bláhovým úsměvem. První ročník proběhl bez problémů, i když ne bez různých událostí. Ale ty nestojí za zaznamenání. Moc jsem učení dávat nemusel, šlo docela dobře, věnoval jsem se plně všemu, co provází mladé lidi v tomto věku. Nemusím nějak zdůrazňovat, že blbiny hodně převažovaly nad rozumnými akcemi. I když v porovnání s tím, co dělají mladí nyní (někteří), to bylo klášterní chování.

V popisu návštěvy této školy si dovolím malou vsuvku. Cesta ze Staroviček do Klobouk autobusem, tam i zpět, stála celkem 7,40 Kč. Zůstalo mě na útratu z 10,- Kč, které jsem od rodičů dostával jako týdenní kapesné, celých, úžasných 2,60 Kč. Slovy: dvě koruny a šedesát halířů. S touto bilancí jsem byl absolutně spokojen. Zůstatek dostačoval na nákup pěti žlutých limonád. Dokonce deset halířů jsem měl navíc.

Ale přišla jiná událost

V roce 1956 byla již většina krav svedena do společného ustájení. Vzniklo přestavěním stodoly na známém čísle 14 (na čtrnáctce) u Kadrnků v „dědině“. Ustájení bylo primitivní, bez jakékoliv mechanizace.

O dva roky později v tomto objektu mělo „zdechnout“ do rána 36 krav (v obecní kronice uváděno 56 kusů skotu). Toto číselné vyjádření má svoji logiku. I malé tele nebo jalovice patří do kategorie skotu. Takže výstižněji mohlo být uvedeno, aby se předešlo různým dohadům, že uhynulo 56 kusů skotu, z toho 36 krav.

O této události se v předposledním čísle S.Z. zmínila Anička Haluzová. Já mám k ní mírné doplnění, které je staré snad 40 let. Nečetl jsem žádný policejní protokol, jak k této tragédii došlo a kdo je za ní vinen. Nevím, zda vůbec existoval, i když v nějaké podobě musel být pořízen. Nevznikla pouze škoda na majetku (zvířata jsou víc, jak věc), ale poznamenala život dvou osob. Jejich jména jsou známá. Byly to dvě skromné, svědomité, pracovitě ženy. Byly vysoké snad kolem 155 až 160 cm a na stáří mírně předkloněné. Ale ta práce, kterou musely odvádět, byla naopak neměřitelná. Neměl bych problém zveřejnit jejich jména. Manžel jedné ženy byl koňák, manžel druhé byl první účetní vzniklého JZD. Jejich pracovní prostředí jsem dobře znal. Nebylo jim co závidět. Také jsem se na něm z pracovních důvodů občas nacházel. Močovina se především míchala ke krmivu pro skot ve výkrmu a také dojnícím, pro zvýšení užitkovosti. Dokonce se i nyní přidává do speciálních krmných směsí. Viděl jsem ji složenou ve stodole, která byla součástí adaptované stodoly a sloužila jako přípravná krmiva. Byla uložena v několika, snad impregnovaných pytlicích (tehdy igelit ještě nebyl znám). Dávkování močoviny do hrantů (krmných žlabů) bylo víc jak primitivní. U nás doma se pro nabírání šrotu, zrní nebo jiných sypkých hmot používal šufan (zednická naběračka) nebo starý litrový hrnek. Oba předměty mohly sloužit jako odměrka. I tam se šufan používal. Bylo zajímavé, že nikdy jsem neviděl rozdělaný pytel s močovinou. Svědčí to o tom,

že pravá část stodoly ve směru od hasičky byla pouze úložištěm pytlů s močovinou a teprve po rozhodnutí o její aplikaci se pytle přenášely do levé části, které bylo centrem přípravy krmiv. Obsluha krav jistě věděla, jak močovinu dávkovat. Ale řekl jim někdo, co udělá močovina se zvířetem po předávkování? Že může zabít? Že zvířata, která jsou po jejím požití ihned napájena vodou, čeká stejný osud? Já jsem se k tomuto poznání dopracoval až po deseti letech při studiu na VŠ v předmětu Výživa a krmení hospodářských zvířat.

Vyšetřování se ubíralo několika směry. Měl někdo záměr zvířata usmrtit? Nebyl to někdo úplně neznámý? Nebyla to vlastně náhoda, že některá z ošetřovatelek již odměřenou dávku použila a druhá ji v nepozornosti po nějakém čase opakovala? Nechtěly ošetřovatelky v dobré víře a z vlastní iniciativy více nadojit? Tak si pomoci k většímu výdělku?

Dobře, že nikdo nebyl obviněn. O verzi možné otravy arzémem jsem se dočetl až v knize Zdeňka Trněného, Starovičky, historie a současnost. Tato alternativa byla pro mě pravděpodobně tak neuvěřitelná, že jsem nepovažoval za nutné si ji pamatovat. Pro mě byl v tomto případě objektivní názor osob-društvenníků, myšlenkově blízkých Josefu Škrobákovi. Celý život jsem přesvědčen, že on věděl, kde se stala chyba a kdo ji udělal. K čemu by bylo, kdyby poukázal na některou z ošetřovatelek, která se mu dokonce možná svěčila? **Bylo by to druhé neštěstí, tentokrát lidské.**

P.S.

Vážení Štarvičáci, nevím jak na tom jste a jak zvládáte ataky současného nepřítele číslo jedna, COVID-19. Já, důchodce, mající za sebou dva roky tvrdé vojny, vcelku úspěšně, takticky vyčkávám v zákopu na povol od někoho vyrazit do útoku, na zteč. Pozor! Nezaměnit s útokem na nákupní střeška.

V určité naivitě jsem si nastavil důchodcovskou směrovku na aktivitu. Bohužel, v souvislosti s předcházejícím odstavcem jsem podcenil význam dvou slov, což jsou: pojem a průjem. Pěkně se rýmují, ale obsahově se dost liší. Tak je tomu i s aktivitou mnoha důchodců, které osobně znám a se kterými jsem v neustálém kontaktu. Co mělo být pozitivním přínosem, se naopak stalo informačním balastem. Mám dojem, že tento problém se týká i mladších generací. Co s tím?

Vážení, prožijte nastávající vánoční svátky v tradičním pojetí předcházejících let. Různá omezení respektujte, ale nepřeceňujte, nepodléhejte panice. Zavolejte si občas s přáteli a kamarády.

K tomu Vám přeji hodně pevného zdraví, u těch starších úměrně k věku. Štěstí nelze přát jinak, než ať Vás provází neomezeně. Je to jeden z životních faktorů, kterým se nelze předávat.

Krásné Vánoce a vykročení tou správnou nohou do příštího roku přeje

KaFr.

Jedna pamětnická...

Fotbalové mužstvo TJ Starovičky
v roce

Zleva nahoře: Josef Holacký, Stanislav Sedláček, Josef Prát, Rostislav Žďárský, Josef Šebesta, Jaroslav Oulehla, Václav Hovězák
Dole: František Dolák, Míla Mazůrek, Stanislav Novák a František Kadrnka

Zdeněk Trněný

NEJEN TENKRÁT O VÁNOCÍCH 1950 A 1953

Archivy, obecní kroniky, pamětní knihy četnických stanic, místní hřbitovy, vyšetřovací spisy, dobový tisk či i sporá literatura faktu vypovídají o tom, jakoby kraj pod horou Venušinou obletoval stín smrti a přitahoval lidské tragédie.

Připomínám apokalyptické události, o kterých se moc nemluví ani o jejich smutných výročích, ani se o nich nepíše v novinách, nejsou připomínány televizí ani rádiem, ve své době se však výrazně zaplasy do podvědomí lidí z tohoto slunného a žirného kraje pod Pálavou.

I přes ne zrovna v těchto časech jednoduchý můj životní úsek, ale i přes komplikace v bádání způsobené koronavirovými a protiepidemickými opatřeními jsem opět nahlédl za oponu času, a aniž bych chtěl čtenářům Starovičského zpravodaje předestírat bůhvíjaké kratochvilné čtení pro dlouhé zimní večery, chci vzpomenout neblahých událostí strastiplného úseku železniční tratě Brno – Břeclav procházejícím nedaleko našich sídel.

Tomuto kraji patří i neslavné evropské prvenství a historicky první srážka vlaků v Evropě – u **Vranovic 7.července 1839**, a to hned první den vlakového provozu z Brna do Vídně (144 km) při příležitosti zahájení tamější železniční dopravy. Obešla se bez obětí na životech, i když údaje o počtu zraněných se v kronikářských záznamech různí (*rajhradská obecní kronika mluví dokonce o 16 mrtvých*). Nechtě však promluví vranovická obecní kronika – cit: „Z Vídně tehdy projížděly čtyři vlakové soupravy s ověšenými lokomotivami, ve 38 osobních vozech ozdobených květinami se přepravovalo 1125 cestujících. Značná část zájemců o tuto jízdu musela být ve Vídni odřeknuta. Davy lidí čekaly ve stanicích, aby tuto slávu viděly na vlastní oči. Čekalo i vyzdobené Brno. Po slavnostním pohostění v Brně se po pěti hodinách vlaky vracely zpět do Vídně. Tato zpáteční cesta se neobešla bez vážné nehody. Anglický strojvůdce John Williams řídil třetí vlak vypravený osm minut po vlaku předchozím a narazil z neopatrnosti při vjezdu do Vranovic na vlak před sebou, který tam mimořádně zastavil a doplňoval vodu. Náraz byl prudký. Dva vagony byly rozbité, několik bylo poškozených. Sedm lidí bylo těžce zraněno, několik lehce. Několik lékařů cestujících ve slavnostních vlacích zraněné ošetřilo a konvoj pokračoval do Vídně. Železnice zraněné odškodnila mnohatisícovými částkami. Povolená rychlost byla 30 km/hod., cesta z Brna do Vídně trvala čtyři a půl hodiny.“

Jindy vlnná náruč jižní Moravy v kraji pod Pálavskými horami v těch časech, ne zas tak moc dávných, zrovna vlnná nebyla. Rozhlédneme-li se při jasné obloze z věže na kopečku stojícího zaječského kostela sv. Jana Křtitele (*poprvé v pramenech vzpomínaný jako dřevěná stavba v roce 1222; dnešní podoba po předcházejícím množství stavebních úprav, s dnešní novou věží o výšce 43 m, s krásným výhledem do okolí, je z roku 1912*), či z místní obecní rozhledny Maják s vyhlídkovou plošinou ve výšce 21 metrů, dohlédneme do těch míst a jejich smutných příběhů spojených s lidskými tragédiemi v rozmezí let 1839 až 1953.

V časovém sledu dále zmiňovaných železničních neštěstí v podpálavském kraji nelze nepřipomenout i stále dosud hypotetickou událost u Zaječí roku 1868 vzpomenutou jen glosou Miroslavem Kačorem v publikaci *Osudové okamžiky*, Praha 2003 (*autor i stejnojmenného mnohadílného cyklu ostravské televize zahrnujícího i rakvícké neštěstí na Dyji v květnu 1936, šakvíckou tragédii o Vánocích 1953 či v následných řádcích dnes mnou připomenutých 70 let od střetu rychlíku s autobusem v Podivíně v předvánočním čase 1950*) -

cit: „Už 1868 se u Zaječí srazil nákladní vlak s vojenským ešalonem a zahynulo 33 vojáků c.k. rakouské armády.“

Při ověřování skutečností a serióznosti zdrojů se mně zdál být tento údaj ne příliš věrohodný. Věřen základním zásadám publicistiky – tj. kromě jazykové dokonalosti, vytříbenosti nebo aspoň její přiměřenosti, z několika stran a vícera zdrojů ověřování si věcné správnosti a pravdivosti čtenářům či posluchačům sdělovaných faktů, jsem procházel všechny možné databáze stran údajného železničního neštěstí u Zaječí v roce 1868: vídeňský i náš dobový tisk, následovaly konzultace s železničními historiky ing. Jiřím Kotrmanem a ing. Mojmírem Krejčíříkem či s emeritním ředitelem Státního okresního archivu v Břeclavi se sídlem v Mikulově PhDr. Emilem Kordiovským – o této události však nikde ani zmínka. Obrátil jsem se i na ostravské televizní studio, s nímž Miroslav Kačor spolupracoval s prosbou kontaktu na něho, aby mně on sám řekl, z jakého zdroje vycházel. Odpověď z Ostravy mě nepotěšila - Miroslav Kačor před dvěma lety zemřel. „Zaječí“ tak asi nadále zůstane v rovině historické hypotézy – i když „Na každém šprochu je pravdy trochu!“

Mezinárodní situace v habsburské monarchii se v polovině 60. let 19. století výrazně zhoršovala a po vojenských neúspěších rakouských armád prusko-rakouské soupeření přerostlo ve válečný konflikt. V něm se stala břeclavská železniční stanice důležitým strategickým uzlem pro k boji nastupující rakouskou armádu a Břeclavsko se tehdy stalo místem jejího mobilizačního nástupu; projíždělo tudy až 22 vojenských vlaků denně. Po porážce rakouské armády 3. července 1866 u Sadové nedaleko Hradce Králové význam břeclavské železniční stanice opět neobyčejně vzrostl – především železnice zajišťovala rychlý ústup rakouské armády k Vídni, ve vojenských vlacích byli přepravováni ranění vojáci, koně, děla, povozy, zbylý proviant. A pak rok 1868 byl pro náš kraj hrůzný: prohraná válka, mráz a následující velká neúroda, okupace vítěznou pruskou armádou s tisíci nenasycených vojáků drancujících a vyjídajících jižní Moravu. K tomu všemu vypukla epidemie cholery, která zachytila se všemi důsledky a bez výjimky všechny obce Břeclavska – jak ji vzpomíná ve své publikaci Starovičky-historie a současnost v kapitole „Zhoubné epidemie nemoci v 19.st.“, na straně 63-64 Zdeněk Trenčň. Na Hustopečsku tehdy bylo 1 435 zemřelých.

Takže – možná, že ona Kačorova blíže neurčená poznámka, není zase tak moc hypotetická!

Zaječí však vstoupilo do dějin větších železničních nehod zářím 1928, kdy se tu mezinárodní rychlovlak Praha – Budapešť kvůli špatně nastavené výhybce srazil s ve stanici odkloněným nákladním vlakem – 24 cestujících mrtvých, 4 mrtví železničáři, 40 těžce raněných, lehce raněných víc než stovka.

Jak se to mohlo stát a co vypovídají vyšetřovací spisy?

Aby se na tehdy ještě jednokolejné trati Břeclav – Brno vlaky nesrazily, míjely se ve stanicích, což platilo i pro nádraží ve stanici Zaječí. V každé stanici, aby bylo umožněno odbavování, vystupování, nastupování cestujících, ale hlavně bezpečné křižování vlaků, byly další koleje – i ta nejmenší železniční stanice musela být vybavena tzv. rozvětvením kolejí. V těch zářijových dnech roku 1928 se ve stanici Zaječí vyměňovaly stávající výhybky za silnější. Aby snesly větší zatížení, vyšší rychlost projíždějících a tu ještě nezastavujících rychlíků. Elektromechanické zabezpečovací zařízení bylo vypnuto a k obsluze výhybek byla ustanovena tzv. zdvojená služba mající po dobu rekonstrukce zajišťovat bezpečnost provozu a vyloučit riziko lidského selhání. Nákladní vlak byl ve stanici odkloněn směrem k Brnu na 4. kolej a tam čekal na rychlík č.16 jedoucí z Prahy. Ten měl projet po 1.koleji a po jeho průjezdu měl nákladní vlak č. 681

dostat „volno“ a odjet směrem na Brno. Rychlík však stanicí neprojel – výhybka, která byla chybou výhybkáře (*roztržitost, nezkušenost ???*) nesprávně nastavená rychlík odklonila a poslala ho odbočkou na kolej č.2. Ta byla sice v té chvíli volná, ale vzhledem k rychlosti a prudkému vybočení jedoucího rychlíku došlo na výhybce k jeho vykolejení a ke srážce s na 4. koleji stojícím nákladním vlakem.

Na stavědle měl v ten den službu 46letý staniční pomocník ze Zaječína Matyáš Bartošic pod dohledem dozorce výhybek 42letého rakvickeho občana Alberta Fibicha.

Jak praví vyšetřovací zpráva – cit.: „*Oba výměnníci neměli na starost nic jiného, nežli bedlivý dohled na správném nastavení výhybek.*“

Dozorce výhybek Fibich dostal od výpravčího Vladimíra Roda včas telefonický příkaz, aby pro od Brna blížící se rychlík nastavil výhybku na kolej číslo 1. Fibich příkaz tlumočil Bartošicovi. Jeho nadřízený Fibich, jak uvádí vyšetřovací zpráva – cit.: „*...se však ani pohledem nepřesvědčil, zda byl příkaz výpravčího důsledně splněn. Přesto však napřed dopsal zápis o splnění příkazu výpravčího, zavřel „knihu zápisů“, a teprve potom se šel podívat na dle příkazu nastavenou výhybku...a na čele mu vyvstal studený pot. Vyběhl ven, to už ale ve chvíli, kdy se rychlík zleva od Brna řítí do stanice.*“

Strojvůdce rychlíku, 52letý Josef Ubert z Prahy, uviděl špatně nastavenou výhybku zhruba 50 metrů před lokomotivou; zbývaly vteřiny..., sáhl po brzdě, otevřel dveře a vyskočil – velkému střetu a tragédii už nešlo zabránit. V rychlovlaku byl i rumunský ministr Angelescu vracející se z Výstavy soudobé kultury v Československu konané při příležitosti otevření areálu brněnského výstaviště. Ten pár chvil před srážkou přešel z druhého (*po srážce totálně zničeného*) vagonu do v zadní části vlaku restauračního vagonu a tím se zachránil.

Úřední zpráva přiznává, že právě v den katastrofy mělo být odevzdáno do provozu nové elektromechanické zabezpečovací zařízení. Nešťastní a vyděšení železničáři byli na místě zatčeni a eskortováni do věznice okresního soudu v Židlochovicích.

Albert Fibich – pracoval u železnice 16 let; od roku 1923 jako hradlař v železniční stanici Břeclav, do stanice Zaječín byl v osudný den povolán na třídní výpomoc.

Matyáš Bartošic – byl o 12 let mladší, ke dráze nastoupil jako Fibich v roce 1912; v tehdy málo placené, i když odpovědné funkci výhybkáře pracoval teprve půl roku.

Oba viníci byli potrestáni podle § 335 a § 337 tehdy ještě říšského trestního zákoníku č.117, platícího s jistými novelizacemi u nás od roku 1852 až do roku 1950 z přečinu proti bezpečnosti odnětím svobody na 18 měsíců. Podmínečně byli pro dobré chování oba propuštěni rok a osm dní po události 18.září 1929.

Tato nešťastná událost urychlila přípravu a výstavbu trati dvojkolejně už v roce 1928 – ale ani to nezabránilo dalším podpálavským neštěstím. Vždy tu zklamal ten nejdůležitější segment železniční dopravy – člověk!

Neštěstí si všimá i deník Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu Venkov, kdy v čísle z 11. září 1928 tu vypovídá autentický svědek tragédie. Mluví o nepopsatelném obraze hrůzy na zaječském nádraží – cit.: „*Rychlík vyjíždí z Prahy v 08.00 hod., v Brně je ve 12.52 hod., před 14. hodinou má projíždět stanicí Zaječín. Je pondělní odpoledne 13.48 hod. a od nádraží se ozvala velká rána, poté se ozvaly i kostelní zvony – všem zatrnulo. Seběhlí lidé pomáhají zraněným, někteří však záchrannářské práce spíše ztěžovali. Ruch, křik, chvat, nářek, úpěnlivé volání o pomoc, pláč, do sebe zaklíněné stroje, rozbité koleje. Z trosek je vytažena dětská čepička a nakousnutý rohlík..., po dítěti ani památky, bylo mezi mrtvými. Ko-*

lem spousta rozházených zavazadel, dochází k jejich rabování a rozkrádání. Hyenismus v této tíživé situaci potvrzuje i Pamětní kniha četnické stanice z Rakvic. Zohavená těla bez dokladů, nesnadná identifikace. Po 30 minutách přijíždí z Břeclavi pomocný vlak s technických a sanitárním personálem, přijíždějí sanitky a zástupci ředitelství Československých státních drah. Odstranění trosek vlaků trvalo 20 hodin.“

O nehodě referoval v Národním shromáždění ministr železnic Josef V. Najman, následovala spousta interpelací poslanců s kritikou poměrů na Československých státních drahách. Národní shromáždění vzdalo povstáním poslanců čest památce obětí. O události psaly i zahraniční listy.

Zda byl na místě nešťastné události někdo ze Staroviček doloženo nemám – když jsem však v červenci 2012 rozmlouval s již nežijícím Františkem Úlehrou a on vzhledem ke svému věku už jen útržkovitě vzpomínal i na své dětství, přesto si pamatoval, že ho jako sedmiletého chlapce sem zvědavost přivedla a běžel se tam podívat (*viz Příběh opuštěné maštale, Starovičský zpravodaj, srpen 2012*).

Abych nenarušil chronologii smutného vzpomínání, jen připomínám i rakvicke neštěstí na Dyji 26. května 1936 s 31 utopenými školáky (*viz Vzpomínka na tragický školní výlet žáků obecné školy z Rakvic v květnu 1936, Starovičský zpravodaj, červen 2009*).

Podivín a Šakvice – tato našim Starovičkám zeměpisně blízka sídelní místa spojují nejen společné koleje, ale i vánoční tragické železniční nehody. O štedrovečerní šakvické tragédii jsem již dříve obšírněji vypovídal (*viz Smutné starovičské Vánoce 1953, Starovičský zpravodaj, prosinec 2009*).

V těchto dnech je tomu 70 let, kdy se i v Podivíně v jediném okamžiku proměnila idyla vánočního času v čas hlubokého smutku, když tu rychlík zachytil na tamním železničním přejezdu zadní část plně obsazeného autobusu - i tady promlouvají vyšetřovací a soudní spisy a dnes již zažloutlé stránky obecních kronik.

Podivín – malé město dnes s třemi tisícovkami obyvatel, 8 km severně od Břeclavi, o němž nacházíme zmínku již v Kosmově kronice z roku 1125; královské město, nejstarší město v okrese Břeclav s mnoha pamětihodnostmi, i když bylo vždy jakoby ve stínu Hustopečí, Mikulova, Břeclavi.

V roce 1839 se Podivín stal jedním z prvních měst kudy vedla železnice (*odbočka Severní dráhy císaře Ferdinanda z Břeclavi do Brna*).

Byl běžný předvánoční den i na podivínském nádraží. Čtvrteční chladný podvečer 21.prosince 1950, za tři dny všemi očekávaný štědrý den připadnuvší toho roku na neděli. Pomalu se stmívá, je kluzko, místy sněhová břečka. O těchto Vánocích byla zima nemastná neslaná. Nakupuje se, i když tehdejší lístkový systém vánočním nákupům příliš nepřál.

„Na konečné“ u Besedního domu seděl za volantem pravidelné linky Podivín – Hodonín přes Velké Bílovice 26letý řidič Antonín Lang, rodák z Jihlavy, bydlící v Podivíně a mající těsně před svatbou s nevěstou z Podivína. Za ním seděla zhruba dvacítká prokřehlých pasažérů.

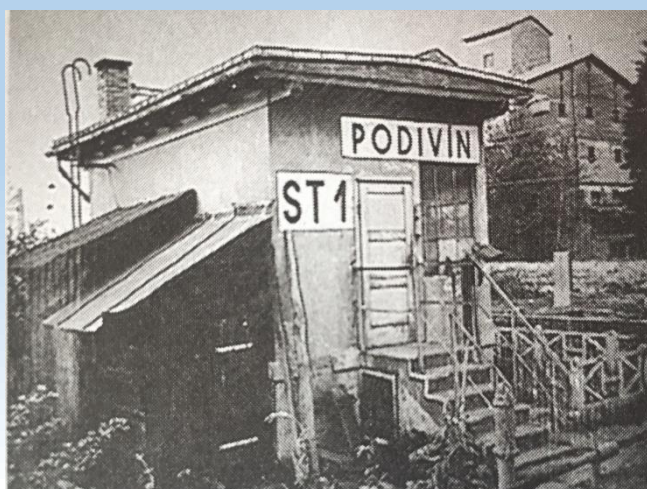
Průvodčí autobusu Joža Popovský z Velkých Pavlovic zjišťuje na hradle, zda nemá osobní vlak od Brna zpoždění. Bylo-li by delší než 30 minut, autobus by dle tehdejších regulí nečekal. Zpoždění osobáku pokračujícího dále do Břeclavi bylo však nepatrné a z něho vystoupivší cestující s vidinou tepla svých domovů spěchali k na ně čekajícímu linkovému autobusu. Převažovaly ženy s dětmi, přistoupili i

vojáci jedoucí po dlouhém čase o Vánocích ke svým rodinám. Autobus už byl plně obsazený a průvodčí Popovský musel další lidi odmítat (*pro pamětníky zašlých časů: byl to autobus Škoda 706 RO vyráběný v ČSR v letech 1947-1953, s jedněmi čtyřdílnými dveřmi, zahrádkou na střeše pro případná zavazadla, se žebříkem na zádi, s obsazeností 43 sedících pasažérů; tento poválečný typ byl nahrazen modernější, legendární Škodou 706 RTO*).

Od Bratislavy se blíží rychlík č.25. Na podivínském nádraží se jako každý den posunovalo s někdy dlouhým čekáním, až se na přejezdu zvednou závory. Osobní vlak mezitím odjel směrem na Břeclav a stejným směrem mířila i posunovaná souprava – závory byly stažené. V 16.15 hod. řidič Lang vyjíždí na svoji pravidelnou linku. Sotva se ze zastávky rozjel, musel zastavit kvůli posunu nákladního vlaku ještě před železničním přejezdem. Před autobusem stál u stažených závor i koňský povoz, na protější straně přejezdu čekal nákladní automobil „erena“ vracějící se po vyložení nákladu z Brna. Před ní, těsně u závor, netrpělivý řidič s malým osobákem (*ještě douška pro pamětníky: „erena“ alias Praga RN, taktéž jedna z legend našich silnic minulosti, jeden z nejpoužívanějších nákladůků, zejména v armádě*).

Když posunovaná souprava vyjela z prostoru nádraží a byla asi 80 metrů před přejezdem, hradlař závory zvedl – přejel koňský povoz, v protisměru projelo i ono malé osobní auto, a hned je zase spustil. Autobus popojel až k závorám. Z obou stran přejezdu se ozývalo netrpělivé troubení. I cestující v autobusu už byli z dlouhého čekání nervózní. Zkušený železničář-hradlař Eduard Šuklt v té chvíli udělal osudovou a největší chybu ve svém životě.

Znovu zvedl závory a přes koleje pustil autobus i nákladák, přestože se v těch chvílích už blížil od Břeclavi k přejezdu rychlík. Řidič Lang netuše nebezpečí se osudově rozjel. Před vjezdem na koleje přejezdu se natěsno míjí s protijedoucí „erenou“. Kvůli jí v kolejišti prokluzujícím kolům musel Lang přibrzdit (*to bylo zřejmě to fatální*), nechat ji projet a pak teprve přejíždět přes koleje. Z větší části ticho podřimujícího autobusu rozřízl výkřik jednoho z cestujících: „Jede vlak!!!“ Na řidiče křikl i průvodčí Popovský: „Jeď, jeď, nebo nás to chytne!!!“ Lang sešlápl plyn, ale už bylo pozdě. Střetu už nešlo zabránit. Rychlík č.25 od Bratislavy zachytil zadní část autobusu a vlekl ho zhruba 15 metrů. Jeho pravý bok zcela rozdrtil a převrácený ho otočil proti směru jeho jízdy. Vlak vykolejil, cestující z autobusu se začali sypat pod kola rychlíkové lokomotivy. Lidé z rychlíku spěchali na pomoc zraněným. Již mrtví byli ukládáni u hradla, pak je přenesli na dvůr a do dílny blízkého truhlářství a zároveň i pohřebního ústavu pana Trávníčka. Po dvou dnech si je pozůstali mohli odvézt domů.

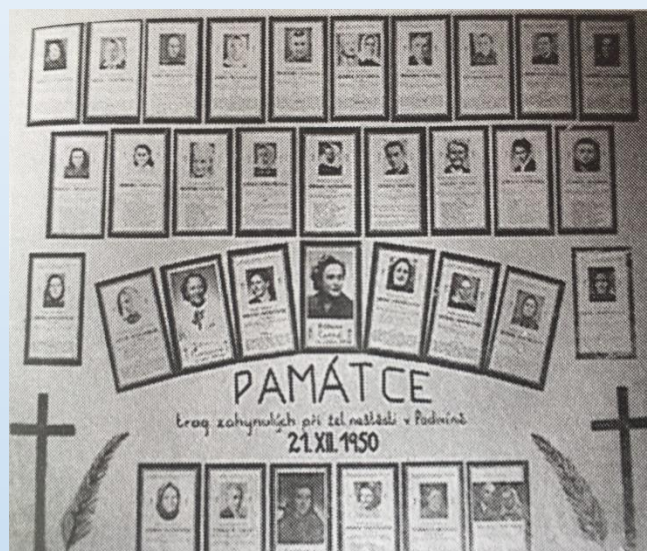

Nešťastné hradlo

Dalo by se říct, že dobrota a měkké srdce hradlaře Šuklta v nejvíce nevhodnou chvíli stála život 34 obětí (*některé prameny uvádějí jejich větší počet*). Dvě zcela rozdrčená těla se nepodařilo identifikovat a dodnes je nikdo nepostrádá.

Většina obětí byla z nedalekých Velkých Bílovic, další z Moravského Žižkova, Prušánek, z Podivína, další z Brna; topič rychlíku byl pohřben v Liblicích u Českého Brodu.

Místní rozhlas vyzýval k rychlé pomoci – zraněných bylo 56 a na korbě oné „ereny“ byli převáženi do valtické nemocnice.

Oběti neštěstí

Vláda na svém mimořádném zasedání 22. prosince rozhodla o konání hromadného státního pohřbu - ČTK informovala o události den poté. Jeho organizací byl pověřen KNV Brno (*dr. Miroslav Kropáč*) – ten přijel hned další den po neštěstí do Podivína a na mimořádném jednání rady MNV byl stanovený program, přesný postup jeho plnění a jednotlivé konkrétní úkoly. Z programu vybírám – cit.:

- „doba pohřbu určena na neděli Štědrý den v 11.30 hod.
- vládní delegaci na nádraží uvítají předsedové KNV, ONV a MNV
- vládní delegace a oficiální hosté se po příjezdu do Podivína shromáždí v zasedací místnosti radnice, kde jim budou podány zákusky a víno; oběd netřeba chystat, neboť ve zvláštním vlaku, kterým vládní delegace přijede bude jídelní vůz vládní delegaci a delegaci oficiálních hostů budou tvořit:
- náměstek předsedy vlády Zdeněk Fierlinger
- ministr spravedlnosti dr. Štefan Rais
- ministr lehkého průmyslu Josef Jonáš
- místopředseda Národního shromáždění František Komzala
- poslanec NS a zástupce ÚV KSČ Jiří Hendrych
- přednosta Kanceláře presidenta republiky Bohumil Červíček
- primátor Hlavního města Prahy dr. Václav Vacek

dále:

- předseda KNV Brno Rudolf Barák, poslanec a předseda KV KSČ Josef Juran,
- generální ředitel Československých státních drah Kazimír Bozek
- oblastní ředitel Československých státních drah Olomouc Josef Černý
- delegace KNV Gottwaldov
- delegace ONV Břeclav
- zástupci MNV Podivín
- zástupci armády

- mrtví budou z okolních obcí převezeni zpět do Trávníčkova pohřebního ústavu a odtud pak na místo smutečního obřadu, na podivínské náměstí
- tělesné pozůstatky obětí přiveze ke smutečnímu obřadu 22 nákladních automobilů
- ČSAD připraví 22 nákladních automobilů, na nichž budou po dvou místo společného katafalku umístěny oběti, smuteční výzdobu aut zajistí místní Sokol
- na smutečně vyzdobeném náměstí budou vystaveny rakve s pozůstatky identifikovaných těl cestujících v autobuse
- rakve budou zahaleny státními vlajkami
- smutečně vyzdobené náměstí zajistí ČSD, včetně 50 vlajek státních a 44 černých praporů
- na náměstí, po levé straně před domem č.222 bude stát smuteční černá stěna, na každé její straně bude 8 smutečních černých praporů, před smutečním místem budou umístěny židle pro členy vlády a hosty
- před smuteční stěnou bude umístěna Štursova socha Raněného a 4 ohně; tam se umístí velký věnec a stupínek pro projev zástupce vlády
- Československé státní dráhy zajistí 30 člennou hudbu
- z náměstí a ulic se odklidí tající sníh, a aby nebylo náměstí s nákladními auty s rakvami blátivé, posype se štěrkem
- ČSAD zajistí dostatečný počet autobusů pro dopravu lidí na pohřeb z okolních vesnic: Velkých Bílovic, Moravského Žižkova, Ladné, Rakvic, Zaječí, Nových Mlýnů, Přítluk a Lednice (doprava bude zdarma)
- úklid po státním pohřbu provede Sbor dobrovolných hasičů
- u hřbitova se postaví březový kříž se třemi černými prapory
- pořadatelský sbor čítá 40 osob“

Smutečně vyzdobené podivínské náměstí

V ten smutný Štědrý den 1950 bylo pod mrakem, sporý sníh tál, bylo nevánočně sychravo. Smuteční akt zahájila v 11.45 hod. hudba železničářů smutečním chorálem. Delegace položily k rakvím věnce, velký věnec prezidenta republiky Klementa Gottwalda položili zástupci armády. Poté se ujal slova náměstek předsedy vlády Zdeněk Fierlinger, po něm pak předseda KNV Brno Rudolf Barák; herec Státního divadla v Brně Bohuš Smutný přednesl z Wolkerovy sbírky Těžká hodina báseň Pohřeb. Po jeho recitaci zahrála opět hudba železničářů smuteční chorál a smuteční akt na náměstí byl ve 12.07 hod. ukončen. Pohřební průvod se pak vydal z náměstí

hlavní ulicí k podivínskému hřbitovu. V čele šlo 38 věnců, pak kráčeli pozůstalí, za nimi zvolna jela nákladní auta s rakvami, vládní delegace, oficiální hosté a sedmitisícový zástup občanů.

Pohřební průvod

U hřbitova se smuteční průvod na chvíli zastavil, zazněla čs. státní hymna a smuteční akt byl i tady ukončen. Vládní a ostatní delegace nasedly do přistavených automobilů a opustily Podivín. Oběti z Podivína byly z nákladních aut odneseny k hlavnímu kříži místního hřbitova a s farářem Františkem Šafářem tu proběhl církevní obřad. Pak byly rakve rozneseny k jednotlivým hrobům a i u každého hrobu následoval církevní obřad. Oběti z jiných obcí byly odvezeny k pohřbení na místa podle přání pozůstalých...

A tu se přiblížil asi ten nejsmutnější Štědrý večer...

...

Místní veřejnost a představitelé okolních obcí nezapomínají a smutnou událost si každoročně připomínají na hřbitovech pietní vzpomínkou jak o svátku Dušiček, tak i v čase vánočním. 20.prosince letošního roku dojde na památku obětí podpálavské tragédie k odhalení památníku přímo u místa podivínského neštěstí.

Setkání při příležitosti

ODHALENÍ PAMÁTNÍKU

OBĚTEM VLAKOVÉHO NEŠTĚSTÍ V ROCE 1950

v neděli 20. prosince 2020 v 15.00 hodin
na místě bývalého přejezdu /hradla/

Program:

- proslovy
- slavnostní odhalení památníku
- položení květin

POST SCRIPTUM JAKO VÝRAZ UPŘÍMNÉHO PODĚKOVÁNÍ

Vzpomínky na milého blízkého člověka navozují nejen časy minulé, ale i realitu chvil přítomných. I v těchto adventních večerech si předčítám verše chilského básníka Pabla Nerudy (1904 – 1974), politika, diplomata, laureáta Nobelovy ceny za literaturu z roku 1971, jemuž inspirací jeho pseudonymu byla básnická tvorba našeho Jana Nerudy (1834 – 1891).

Slova jeho básně **Nejtesklivější verše** (ze sbírky básní *O lásce, O životě, O milování, Praha 1976*) mě pak provázejí chvílemi večerních meditací –

cit.: „*Nejtesklivější verše mohu psát této noci –
noc je teď plná hvězd a v daleku se chvějí,
zpívá si noční vítr, když po nebi se honí,
oči ji hledají, aby ji měly blíž,
hledá ji srdce mé a ona se mnou není.
Miloval jsem ji – s tím, že tu není, srdce se nespokojí,
a v něm tísni a bolem rozechvěném stále po ní toužím.
Noc je teď plná hvězd a ona už se mnou není.
Nejtesklivější verše mohu psát této noci
a tento verš je posledním veršem pro ni“.*

Nejen vzletným vyznáním básníků, ale i prostým a upřímným slovem mnohdy i ne zcela známých lidí lze vypovědět radost, štěstí, lásku, něhu, ale i utišit a zmírnit žal a bolest – slovo, coby křehká nádoba, je-li uvážlivé, pravdivé a upřímné, je v takovýchto chvílích pro člověka nesmírným darem a v tíživém životním okamžiku se stává hojivým lékem jeho rozechvělé a rozjitřené duše přinášejícím chvíle pokoje, útěchy a klidu.

S laskavým svolením redakce Starovičského zpravodaje a prostřednictvím jeho následných řádků **děkuji** jak za mnohé vyjavené, ať už osobní či mailové kondolence k nečekanému skonu mé manželky od lidí mně tu známějších, za slova vzpomínek její věrné kamarádky Aničky Haluzové v říjnovém „zpravodaji“, tak i za upřímné projevy soustrasti nejednoho Štarvičáka, i když vzhledem k mé introvertní povaze mně však ne vždy zcela povědomého.

Prožili jsme spolu se Zdeničkou krásných jedenapadesát manželských let plných oboplně opěťované lásky, vzájemné úcty a důvěry, tolerance, respektu jednoho k druhému, se stejně nastaveným žebříčkem životních hodnot. Léta spolu nás naučila být životními realisty. Jako adolescentnímu děvčátku jí tragicky zemřela maminka a na ještě ani ne patnáctiletou

Zdeničku dolehla tíha starostí nejen o domácnost. Úžasně vytrvalá, zdravě ctižádostivá, nesmírně pracovitá, empatická, nadaná a přitom stále milá a lidsky vstřícná ke svému okolí (*a takovou zůstala i v dalším životě*) byla touto ranou osudu do života ještě vlastně dítěte v rozpuku traumatizována i v dospělosti.

S odstupem času byl šťastný běh života harmonického manželství obdařeného dvěma děvčátky narušen úmrtím mladší dcery Martinky – její mladý život zhasl v čase Večerníčku 19. dubna 2010. Od těch neradostných časů jsme se Zdeničkou každého „devatenáctého“ v měsíci, ať jsme byli v Brně či ve Starovičkách, zapálili v oněch chvílích svíčku a mlčíce ve vzpomínkách na Martinku jsme šli proti proudu času. Znít to možná nevěřičně – ale ať už to bylo v uzavřené místnosti bez sebemenšího náznaku průvanu nebo v létě v již nevratných chvílích na naší starovičské zahradě, se v té půlhodince piety jinak klidný plamínek chráněné svíčky v několika s odstupem času po sobě jdoucích okamžicích pokaždé rozpustile roztrpětal a my jsme v těch mysteriózních chvílích vnímali Martinčinu bezprostřední blízkost a její pozdravení – to ještě oba. Teď už sám ty chvíle vzpomínek, rozjímání, díky a úcty, kromě onoho „devatenáctého“, prožívám i vždy „pátého“ dne v měsíci, kdy 5. září 2020 v sobotním pozdně odpoledním čase opustila tento svět a nás všechny moje Zdenička – a opět se pokojně planoucí plamínek svíčky několikrát za sebou roztomile rozkmitá a já cítím její blízkost a pohlázení.

Přeji všem čtenářům Starovičského zpravodaje pokojný čas vánoční a všechno dobré v nastávajícím roce 2021 – to vše s nezlomnou vírou v lepší časy.

PAX DOMINI SIT SEMPER VOBISCUM

PhDr. Ladislav Valihrach

Z mého pohledu

V běžné situaci byste si na těchto řádcích přečetli, jak se nám povedly kulturní akce. Kdo se umístil na prvních místech při pouštění draka, jak probíhalo společné sazení cibulek, či plánovaná lampionáda a jak jsme se při tom všichni bavili.

Všechno společné je prozatím pase. V těchto dnech spíše vzpomínáme a rekapitulujeme. Při přemýšlení o kulturních akcích v naší obci jsem se ohlédl zpět a trochu se zhloubala nad vznikem dnes již tradičních a pravidelných setkání s různým zaměřením. Zjistila jsem, že již mám též na co vzpomínat.

Za dob mého dětství a mládí jsme měli výrazných akcí v obci pár. Byly to především akce tradiční, jako hody, hodky, dny dětí a karnevaly. Samozřejmě se ctílo Velikonoční pondělí, kde jsme jako všechna děvčata s napětím očekávala, bude-li nám těch 30 nabarvených vajíček pro koledníky stačit. Na koledu chodili téměř všichni spolužáci a kamarádi, na mladá děvčata, pak hlavně partaj stárků s chasou, na maminky zase jejich spolužáci a kamarádi a většinou vše končilo v místním hostinci, sklípčích, nebo při veselých návštěvách v domácnostech.

Jedlo se pilo, zpívalo a všichni se bavili. Zazíla jsem i to, jak se někteří koledníci nechali rozvážet, celí omašlení, domů na trakaři. Bývalo to veselé a určitě má každý z vás na toto období plno historek a vzpomínek.

Také setkání rodáků s koštem vín a zábavou bývalo hojně navštěvovanou akcí. Vínem se chlubil téměř všichni, kteří měli vinohrad – tenkrát ještě nebyla pravidla, jaká jsou dnes a bývalo to daleko více rozmanitější. Soušedé si koštovali svoje vína a štengrovali se o jejich umístění.

Další pravidelnou akcí bývaly tradiční fotbalové zápasy, které přetrvávají dodnes. Ale v té době hrál fotbal snad každý. Dokonce se pořádaly zápasy ulic. To bývala také velká legrace. I já jsem hrála fotbal. Pro zpestření a znovu obnovení této tradice byly snad v roce 2001 uspořádány zápasy chlapů a hostů a místních děvčat. Máme na co vzpomínat – na dobrý pocit ze hry, ale i na okopaná lýtka, roztrpaná kolena a rudé tváře netrénovaných. Tenkrát jsme šli do všeho – dělali jsme si legraci jeden z druhého.

V této době, kolem mých 17 let jsme chodili na každou zábavu, hody v okolí a zajímali se

o společenský a kulturní život. Také jsme vymýšleli, co bychom mohli pro zpestření dělat my. Hody jsme si užívali skvěle. Na naši partu, prvního stárka Kamila Jušku, Moniku Krčkovou, Kristýnu, Zuzku, Jiřku, Mirka, Ludka, Mariana, Martina, Petra, Radima se nedá zapomenout. Chodili jsme na sál, kde jsme chystali sóla, opravdu jsme poctivě zpívali a tancovali. Zpívali jsme také ve sklepě a všichni jsme se pak rozcházel s dobrou náladou a písničkou na rtech. Doprovázeli nás starší stárky a stárce, kteří nás všemu kolem hodů učili.

Snad tomu přispěly i kroužky, které jsme pravidelně navštěvovali, byli jsme zvyklí na společné hraní her, vytváření a vymýšlení, jak vyplnit svůj volný čas. Tenkrát jsme měli všichni společné zájmy a navzájem se podporovali. Byla to doba, kdy jsme přejímali tradice obce a byli jsme ve středu dění.

V této době vznikaly v obci také další novinky a zajímavosti pro mladé.

Ve Starovičkách založili kluci z firmy Vrchol horolezeckou stěnu, kterou mnozí z nás navštěvovali. Založili také klub Pálavský Věšák, který tento rok slaví 25 let od svého vzniku.

Bylo to něco nového, zajímavého a netradičního. Tam jsem nemohla chybět. Ze Staroviček zde působil hlavně Pepa Hádlik, Jack Pleskač, Jirka Kadlec a další jejich kamarádi. Sjížděli se sem mladí z celého okolí a pořádaly se akce.

Tou, která mě nejvíce utkvěla v hlavě byla jedna z prvních, a to přednáška o skupině Pink Floyd, myslím, že ji pořádal Pepa Hádlik s Petrem a Jirkou Kadlecovými. Promítání filmu The Wall, povídání o jednotlivých členech skupiny a o její historii, celkové vyzdobení místa, občerstvení a netradiční atmosféra mě uchvátila na mnoho dalších let.

Další akcí byla přednáška Miloše Kalouska o jeho pobytu v Americe. Bylo to v té době příjemné setkávání zajímavých lidí, kteří si navzájem předávali spoustu nových poznatků a informací. Setkala jsem se tam s mnohými zajímavými lidmi, kteří ve světě něco dokázali, s horolezci, cestovateli, básníky, vyznavači netradičních sportů, fotografy a dobrodruhy, všichni veselí blázni oddaní svým zálibám.

Při pořádání každoročních horolezeckých závodů se ujala večerní zábava pro všechny zúčastněné i pro místní. V této době bylo populární Country. Tehdy jsem se také seznámila s Lenkou Lacinovou, která mě oslovila, jestli bychom nechtěli s kamarádkami secvičit kankán. Již si nevzpomínám, jestli jsme ho tenkrát tancovaly horolezcům, nebo na karnevalu, každopádně pod vedením Lenky jsme nacvičily představení, které mělo veliký úspěch, předvedly jsme se s ním i na setkání rodáků. Oblečení nám obstaraly maminky, měly jsme vše, podvazky i krajky z vnitřní strany kolových sukní. Měly jsme hlavně zápal a radost z povedeného představení.

Lenka Lacinová měla i další sen, se kterým se nám svěřila. Toužila po divadle a secvičení nějakého dalšího představení pro lidi. Přišla s nacvičením divadelního zpracování knihy od Boženy Němcové - „Babička“. Samozřejmě jsme se všechny zapojily a angažovaly svoje známé a všechny členy rodiny. Možné herce, lidi, kteří se rádi baví a zároveň nemají problém něco udělat pro ostatní, prostě nadšence, kteří by do toho šli s námi. Sen se začínal stávat realitou. Lenka měla svůj tým a začala režirovat hru, ve které měla sama krásnou roli. Přemýšlelo se nad kulisami, dekorací, oponou. Každý přinesl něco z domu. Objevily se staré poklady, které čekaly na svou příležitost, všichni zapojili svůj rozum a um. Nadšení bylo obrovské a žili jsme tím všichni. Premiéra byla úžasná, s tímto divadlem jsme objeli spoustu jeviští v okolí, dokonce nás natáčela Česká televize, jako porovnání tradičního zpracování tohoto díla a netradičního

zpracování brněnského divadla, kdy si roli babičky zahrál pan Pecha. Po tomto úspěchu zavládlo nadšení pro další divadla a vznikl tak dnešní divadelní spolek Kadet, který úžasně funguje až do této doby a rád mezi sebe přijme další nadšence.

Zajímala jsem se o tradice a kulturu. Svou diplomovou práci jsem také situovala na kulturní akce a tradice v Mikroregionu Hustopečsko. Měla jsem přehled o veškerém dění v tomto malebném regionu.

K další činnosti jsem byla motivována hlavně rodiči a jejich zápletem vykonat něco pro sebe i pro ostatní, díky jejich motivaci a podpoře jsem byla u zrodu dalších kulturních akcí v obci. Nejdříve jsem byla přizvána na schůzky, kde se plánoval den dětí, který v naší obci již také nějakou dobu nebyl. Hlavními iniciátory byla moje máma, Jana Klecandrová, paní Hvizdošová, paní Tomková a další rodiče. My starší jsme pomáhali u jednotlivých stanovišť. Plnily se úkoly a děti dostávaly odměny, ledňáčky, sladkosti. Tyto dny dětí navázaly na časy, kdy k nám vždy jezdila armáda i s vojenskými vozidly. Všechny vozy byly vyskládané na hřišti a my jsme si je jako děti mohly prohlédnout, prolézt, dát si na hlavu tankistickou přilbu, dostat od vojáků odznáčky a cukrovinky. Taky se plnily úkoly, kdy jsme se plazili, skákali v pytlicích, nasazovali si plynovou masku. Vojáci nám pak zapalovali dýmovnice a stříleli nám padáčky. Samozřejmě s sebou přivezli i polní kuchyni, kde se vařil guláš, nebo krupicová kaše. Z domu jsme si přinesli klasický ešus a jedli jsme v trávě. Také jsme zkoušeli rozbrojku a sbrojku – tedy někteří – většinou kluci měli o zbraně velký zájem, zvláště o samopal. Vojáci nám to trpělivě ukazovali pořád dokola. Pak si s kluky zahráli fotbalík mezi vojenskými auty a my jsme zase dlouho nespali z přemíry zážitků. Tak, ale to jsem odbočila. V době, kdy jsem dospívala, v devadesátých letech se plávaly Dny dětí trochu jiného zaměření. Ale úkoly byly podobné. Skákalo se v pytli, zdolávala se obrácená lavička, dohlíželi jsme na to, aby se děti plazily pod nataženými provázky, nebo je přesakovaly, střílelo se ze vzduchovek. Opět krásné zážitky. Samozřejmě se zaměření obměňovalo a vymýšlely se nové věci. Každá organizace pomáhala svým dílem. Vzpomínám si také, když dělali den dětí rodiče ve spolupráci s horolezci. Opět nezapomenutelné, zapojení kladky, míchání nealko drinků, bitva se šlehačkovými koláči.... Potom si dny dětí převzali rodiče mladší, od těch, kteří už měli své děti odrostlé a hlavními organizátory až do dnešních dnů jsou děvčata Pleskačovi, paní Holásková, paní Hajmanová, paní Strouha-

lová, tyto dny organizovaly nejdříve s kamarády a nyní už i se svými většími dětmi a rodinou.

Tak se postupem času u nás rozvíjely, nebo znovu obnovovaly akce v modernějším duchu. Akce s lidmi a pro lidi, které tvoří naši vesnici a máme z nich všichni společné zážitky.

Vždy, když se mi něco nelíbilo, říkával můj táta ať nenadávám a zkusím to udělat sama, pokud se mi to povede lépe, můžu teprve něco říct. Řídím se tím dodnes, každý se snaží dělat, tak jak nejlépe umí a pokud se někdo cítí zdatnější, nebo má lepší nápad může vždy pomoci, nebo si prosadit svou myšlenku. Ale pokud jsi ještě nic nedokázal, nemůžeš křičet.

Máma mě zase ve všem podporovala a vyprávěla, jak to bývalo, za jejich mladých let. Vždy mě naverbovala na nějakou myšlenku, či akci a já ji potom rozvinula dál. Hodně mi radila a pomáhala ve všem, co mohla.

Ještě dnes si pamatuji, jak mě strojila na přespolní krojovaný ples do Hustopečí. Já tam byla nadšená z Moravské besedy. Poptala jsem se kamarádů z Hustopečí co a jak a v následujících týdnech už jsem sháněla z řad stárků a prezentovala nadšeně, že by něco takového mohlo proběhnout i u nás, na obecním plese. Chasa souhlasila. S Robertem Zemanem jsme pak domlouvali paní učitelku Plnou z Hustopečí a ta se stárky besedu nacvičila. Bylo to krásné. Já sama jsem netancovala, v té době jsem měla po operaci. Ale byla jsem nadšená, že se akce povedla a v dnešní době si děcka nacvičují kolečka již sami. Moravská beseda je předtančením každého obecního plesu. Další akcí z té doby bylo nacvičení vánočního zpívání. Tenkrát se ho ujal Petr Kadlec, také hlavní aktér divadelní hry Babička. Secvičil s děckama Vánoční zpívání a předvedli živý betlém. Byla jsem hrdá na písničky, které nás učil František - mí ročníci si ho určitě pamatují z kostela. A to písničky – V chudé stáji za betlém a Narodil se krásný syn. Tyto jsme nacvičovali u nás u kamen s kytarama a Petr je pak použil ve svém pásmu. Moc mě to potěšilo, zpívala jsem v duchu s nima a i slzička ukápla.

V zimním období jsem se se Zdenkou, nyní Lesnerovou pustila do masopustního obcházení domků ve vesnici. Převlékli jsme se za maškary, spolu s několika děckama, ale místo tradičního šavlového tance, jsem zmrzlými rukama bouchala do strun kytary a snažila se vyloudit alespoň nějaké zvuky a všichni jsme poskakovali, protože nám byla neskutečná zima. Byla to spíše taková tlupa maškar, která měla tuto akci alespoň trochu připomenout. Nevím, jestli maškary v těchto koncích tancovaly šavlový tanec.

Z vyprávění vím, že se zpívaly písničky a spíše maškary obcházely stavení a vybíraly kurníky, braly vajíčka i slepice, nebo co jim hospodářka připravila, dívaly se do kredenců, co dobrého je tam pro ně ukryto a z toho co vybraly, byla večer udělaná hostina, na kterou se sešla celá vesnice při tzv. zakopávání basy. Moc ráda bych se dozvěděla od pamětníků, jak tento svátek u nás probíhal, jaké písničky se zpívaly, a tak. Asi zde tento zvyk nebyl příliš zakořeněný. Ale protože se obnovoval v okolních obcích, zkusila jsem ho alespoň v této formě připomenout i u nás.

Tak jsme se bavili.

Už jako členka kulturní komise ještě se Stanislavem Bízou a Petrem Kadlecem jsme uspořádali první ročník čarodějnic u nás. Akci jsme zaměřili na děti. Vymysleli jsme úkoly spojené s čarodějnictvím a po splnění všech, byly děti jednotlivě pasovány do řad čarodějů. Následoval slavnostní prolet kolem hřiště a zapálení ohně. Protože neuznávám pálení čarodějnic na hranici, pouze v přenesené formě, měli jsme posvátný oheň, který zapalovali právě čarodějnice za zvuků Orffova Carmina Burana, a na hranici pak shořely všechny naše obavy a špatné věci, které se nám děly, abychom mohli začít znovu a lépe očistěni posvátným ohněm. Do kostýmů se v prvních letech převlékly nejenom děti, ale všichni pořadatelé i někteří rodičové. V této formě jsme čarodějnice pořádali několik let. Ještě se k nim přidalo vystoupení břišních tanečnic. Které bylo velice populární. Občerstvení bylo grilované, v posvátném ohni jsme nedělali žádné pokrmy. Čarodějnice nyní pořádají hasiči, jelikož byli pravidelnými strážci tohoto ohně, ujali se nyní celé akce oni.

Také jsem si oblíbila Den Země, jakož milovnice přírody a její ochrany jsem si tento den nemohla nechat ujít. Toho času jsem učila na místní škole. S dětmi jsme nakreslili obrázky přírody, a udělala jsem takovou mini-výstavu jejich děl po cestě na rozhlednu. Kdo se tohoto dne zúčastnil procházky k rozhledně, pokochal se nejen přírodou, ale také uměním místních dětí. Dozvěděl se také jak správně třídit odpad a za jak dlouho se v přírodě určité věci rozkládají. V následujících letech jsme Den Země pořádali s myslivci, kteří si pro děti a jejich rodiče připravili v rozhledny povídání o přírodě, úkoly a táborák. Také jsme do akce zapojili paní učitelky a děti s jejich výtvary.

Se Staňou Bízou jsme se také pustili do velkolepé akce. Pořádání výstavy z dětství našich babiček. A to zhruba padesátá léta minulého století. S nápadem Staňu zapálil pan Kadrnka, u kterého jsme byli na několika konzultacích a bavili se o tom, jak výstavu

pojmout a zapojit do její organizace všechny lidi z vesnice. Nechali jsme vyhlásit, že kdo má z tohoto období nějaké staré předměty, aby se přihlásil a následně jsme obcházeli celou vesnici a sepisovali a dávali dohromady různé věci.

Výstava se nám, musím říci povedla. Předmětů se sešlo na celý sál. Od oblečení, kroje, fotografie, obrazy, učební pomůcky ze školy, předměty denní potřeby. Z Hustopečí nechal Staňa přivést žebříňák, který jsme umístili doprostřed sálu, byl původem ze Staroviček, nechyběly ani cepy, kosa a pomůcky v zemědělství. Byla jsem na tuto výstavu hrdá a na všechny, kteří pomáhali s její realizací.

Akcí jsme plánovali mnoho, na některé si vzpomínám jen matně. Mnohé z nich také zůstaly na skycích a mnohé dále rozvinuli další pokračovatelé kulturní komise. Já jsem zůstala chvíli stranou, jelikož jsem se starala o 2 malé děti, dokud jsem měla jednoho syna, stíhala jsem vše a na akce, které zabraly více času mi hlídala mamka a chudák se jich nemohla sama účastnit. Ještě teď si vzpomínám, že když jsme dělali první Vánoční dílny na sále, běhala jsem po vesnici a sháněla, kdo nám dá trochu chvojí, protože byla účast velká a chvojí jsme měli málo. Máma zatím tišila mé dítě, protože mu zrovna lezly zoubky. A veškeré čarodějnice, chodila po disciplínách s mými malými dětmi zase moje mamča, protože jsem byla hlavní čarodějnicí a musela se věnovat všem dětem, přípravám i konečnému úklidu. Následně už jsem se nevěnovala všem akcím. Mezi tím, se do kulturního dění zapojily další 2 výrazné osobnosti a to, dnešní místostarosta Tomáš Dolák a Pavlína Prátová. Tito se svou partou začali rozvíjet ve Starovičkách spoustu dalších zajímavých aktivit. Já jsem se k nim po čase opět přidala a zapojila se do dalšího plánování. V posledních letech byla kulturní akce téměř každý měsíc, včetně zájezdů jak lyžařských, tak kulturních a mnoho dalších. O jejich speciálnostech a vzniku Vám napíšu zase třeba Tomáš s Pavlou v některém z příštích čísel. 😊

Tímto bych chtěla poděkovat hlavně těm lidem, kteří nás v akcích podporují, nejsou vidět, ale radují se z úspěchu stejně jako my. Podporují nás v našich plánech, mnohdy nám radí, chystají podklady, žehlí sukně a obleky, směřují nás na správná místa a drží nám pěsti. Děkuji hlavně našim maminkám a celé rodině, které se věnujeme méně, než bychom chtěli, abychom udělali radost i ostatním.

**Předsedkyně kulturní komise
Kateřina Pleskačová**

Rozkveteme Starovičky - podruhé

Na podzim roku 2019 jsme vysadili 1 600 ks cibulovin (krokusů, sněženek, ladoněk). Na jaře jsme mohli akci vyhodnotit jako úspěšnou – doufejme, že jste to měli stejně. Jestli rozkvetlo 1 600 cibulek nevíme, ale s jistotou víme, že se uchycené cibulky budou nadále množit a jarní kvetení bude každým rokem působivější. I proto jsme se rozhodli, že budeme ve výsadbě postupně pokračovat.

Na podzim roku 2020 jsme vysadili 1 300 ks cibulovin:

ladoňky (Scilla bifolia) - 100 ks

ladoničky (Chionodoxa forbesii) – 100 ks

talovíny (Eranthis hyemalis) - 100 ks

sněženky (Galanthus elwesii) - 100 ks

krokusy (Crocus angustifolius - 100 ks, C. korolkowii - 100 ks, C. tommasinianus - 100 ks)

botanické tulipány (Tulipa Ancilla - 300 ks, T. Heart's Delight - 300 ks)

Sortiment je vhodný ke zplnění, byl zvolen s ohledem na stanoviště, tj. travnaté plochy. V těchto podmínkách bude úspěšně růst a samovolně se množit, aniž by došlo k postupnému vymizení, jak se může stát u šlechtěných druhů i v zahrádkách. Doba kvetení bude od února do dubna.

Původně jsme rozdělili cibulky spravedlivým dílem mezi 3 plochy – park a parkově upravené plochy za hasičkou a mezi transformátorem a ČOV. Z důvodu koronavirové krize jsme akci na poslední chvíli zrušili, ale jelikož se jednalo o živý materiál, musel být neprodleně vysazen, nějakou dobu jsme ho už skladovali (v chladných a tmavých podmínkách).

Poprvé jsme se sešli přímo v parku ve čtyřčlenném složení. Oficiální zrušení akce způsobilo, že jsme přišli o dobrovolníky a nemohli se rozdělit do potřebných skupin. Proto jsme se na místě rozhodli, že vysadíme převážnou část cibulovin právě v parku, umožnil to i svou rozlohou a reprezentativním charakterem. Zde jsme vysadili veškeré krokusy a cca 90 % tulipánů, což vytvoří impozantní, jarní efekt. Zbývající druhy jsme vysadili, jak v parku, tak ve zbývajících plochách. Tam jsme se přesunuli o pár dní později ve dvoučlenném složení. Výsadbu za hasičkou jsme se rozhodli vyřešit následujícím způsobem: osadili jsme pouze plochu kolem dětského hřiště, tj. dobře viditelnou z chodníku. Plochu mezi transformátorem a ČOV jsme, řešili, tak abychom si pamatovali výsadbu i příští rok. (Tento způsob

zůstane naším tajemstvím, složitě by se mi popisoval.)

Příští rok plánujeme uskutečnit akci Rozkveteme Starovičky – potřetí a právě do parkově upravených ploch za hasičkou a mezi transformátorem a ČOV vysadit pouze krokusy, které budou díky své barevnosti a větším květům viditelné i z dálky, na rozdíl od cibulek, které byly vysazeny na těchto plochách v letošním roce (právě proto byly vysazeny v blízkosti komunikací).

Ted' nám nezbývá nic jiného než se těšit na jaro a čekat, jak naše snaha rozkvetne Starovičky dopadne... Pomozte nám i Vy rozkvetnout Starovičky! A vneste do svých zahrádek život a krásu díky pestrobarevným květům.

za kulturní komisi
Pavlaína Prátová

Evropský Mladý farmář roku za Česko r. 2020

Vítězem prvního ročníku národního kola evropské soutěže Mladých farmářů se stala farma **Lavandia - levandulová farma Stanislava Bízy ze Staroviček**. Unikátní projekt sociálního zemědělství postoupil do evropského kola, které se mělo konat 26. března 2020 v Bruselu.

Díky epidemii koronaviru bylo vyhodnocení přesunuto na 10.12.2020. Bohužel ani na toto datum se nemohli všichni účastníci sjet do Bruselu a organizátoři přistoupili na neveřejné vyhlášení vítěze. V České republice Evropskou soutěž mladých farmářů letos vyhlásila vůbec poprvé europoslankyně **Michaela Šojdrová** (KDU-ČSL), ve spolupráci s Asociací soukromého zemědělství ČR. "Jde o inspirující projekt, který určitě zaujme i porotce z celé Evropy. Stanislav Bíza úspěšně podniká na zemědělské půdě, od pěstování rostlin až po finální produkt. Jeho práce má navíc sociální efekt v regionu. Je určitě vzorem pro mnoho dalších mladých a začínajících farmářů," hodnotí vítěznou farmu ambasadorka soutěže Michaela Šojdrová.

Jak zhodnotili naši farmu v Bruselu? Došli jsme se do finále, mezi 6 nejlepších projektů, což je veliký úspěch. Celkovým evrop. vítězem se stal farmář z Řecka.

Kateřina Pleskačová

NAHLÉDNUTÍ KE KADETŮM

Přesně před rokem, když končil rok 2019, jsem psala o magickém letopočtu, který je před námi, a to o roku 2020. Také jsem psala, že rok 1919, ač bylo hodně radosti z mladé republiky, bylo také v domácnostech hodně smutku, především tam, kde se blízcí nevrátili z války. Dnes, po roce můžu napsat, že ani já, ani vy milí čtenáři jsme netušili, co se na nás s těmito dvěma dvacítkami chystá. Všichni jsme museli změnit své návyky, ba dokonce životy. Nejinak tomu bylo a zatím pořád je s námi Kadety. Na přelomu roku jsme si přáli především pevné zdraví a také aby nás neopouštěl elán do další divadelní tvorby. Což o to. Zdraví, zaplať Pán Bůh nám jakž, takž, v rámci možností a nám „starším“ s kabelami léků celkem slouží. Elán, zdá se, také nás neopouští. Nová celovečerní hra byla také celkem nachystaná...

Jenomže člověk míní a Pán Bůh mění. Zvládli jsme pouze v lednu reprízu poslední hry **17.1. PÍSEK DO OČÍ** a to v Nikolčicích. Únor také ještě patřil normálnímu životu. Veselou scénku vlastní tvorby „**VOD ŠTĚPÁNA K VOSTATKOM**“ jsme v místním sále uvedli **22. 2. 2020**. Musíte uznat, že datum je pěkné také až, magické. Tím však naše magické a kouzelné jarní činnosti skončily. Ani zazpívat jsme si nemohli, protože ani sraz jubilantů se poprvé po tolika desetiletích nemohl uskutečnit. Děti načichlé divadlem, které s námi dělaly Vostatky, škemraly o další představení. Lenka Krůzová měla pro ně nachystanou hezkou hru „**DVA TOVARÝŠI**“. I datum představení už byl stanoven a to na duben. O tom jsem už vlastně psala. Z důvodu koronaviru se divadlo přesunulo na listopad a tu máš!! Máme to tu znova! Takže děti ani nezačaly zkoušet, protože naše omezení jede už zase od 5. října. Přece jen jsme ještě stihli v září oprášit Jožovu scénku vlastní tvorby pod názvem „**DOŽÍNKY, ANEB STARÉ POVĚSTI ŠTARVICKÉ**“, abychom zpestřili Farmářské odpoledne. Tím jsme skončili nejen s naší divadelní činností, ale také se scházením se, k procvičování svých hlasivek.

Když píšete tyto řádky (uzávěrka je již 2. 12.), neví ještě nikdo z nás, kdy si budeme moci poprvé po tak dlouhé době opět zazpívat, anebo se dokonce všichni potkat. Jenom o sobě zatím víme, že ani jednoho „ten koronáč nezkořil“. Zatím! Neříkej hop,

dokud nepřeskočíš. Také to nechci zakřiknout...

Jelikož jsme se nemohli ani uvidět, natož sekat, musím alespoň za všechny popřát hodně zdravíčka, štěstíčka a Božího požehnání všem našim Kadetům, kteří měli v této nouzové době narozeniny. Na dálku tedy jménem ostatních podávám ruku a políbení našemu Mirkovi Buchtovi, Jožovi Pánicovi, Aniče Balzarové a Lorce Ovískové. To jsou ti říjno – listopadoví. V prosinci tu máme Pavla Haluzu a tu štědrodenní Lenku Krůzovou, která slaví kulatiny.

Ovšem zvláštní přání od nás všech posíláme našemu nejstaršímu členovi **Jožkovi Holacému** k životnímu jubileu – **80 let**, kterých se dožil 6. prosince o svátku sv. Mikuláše.

„KRÁSU HLEDEJ V KVĚTECH, MOUDROST V KNIHÁCH, LÁSKU V LIDECH A NAJDEŠ ŠTĚSTÍ V ŽIVOTĚ...“

Milý Jožko! Srdečně blahopřejeme k životnímu jubileu. Přejeme Ti především pevné zdraví, štěstí, lásku a spokojenost v rodinném kruhu. Přejeme hojnost božího požehnání do dalších let. Děkujeme Ti za krásné přátelství a přejeme Tobě i sobě ještě hodně pěkných divadelních rolí.

Tvoji Kadeti

Všem ostatním Kadetům a spoluobčanům přeji kouzelné, i když asi úplně jiné Vánoce, brzké shledání a lepší nový rok 2021.

Anna Haluzová

Poplatky za rok 2021

POPLATEK ZA ODPAD

Sazba poplatku za odpad činí
150 Kč/osobu, poplatek je splatný
do 31. 5. 2021.

Poplatky budou vybírány v kanceláři OÚ
Starovičky od 1. 3. 2021 – 31. 5. 2021.

číslo účtu obce – 5028651/0100

VS 1340 SS – číslo domu

PLATBY ZA STOČNÉ!!!

Cena stočného pro rok 2021 je stanovena
na 58,53 Kč za 1 m³ bez DPH, tzn., že na 1
občana s tekoucí teplou vodou činí stočné
pro rok 2021 1 638,84 Kč bez DPH (28 m³
dle směrných čísel x 58,53 Kč bez DPH).

Částka vč. DPH 1 802,72 Kč/os./rok

VS 23212111, SS – číslo domu

POPLATEK ZA PSA

- a) za jednoho psa 150 Kč,
b) za druhého a každého dalšího
psa téhož držitele 100 Kč,
c) za psa, jehož držitelem je osoba
starší 65 let 50 Kč,
d) za druhého a každého dalšího psa
téhož držitele, kterým je osoba
starší 65 let 50 Kč.

VS 1341, SS – číslo domu

**Prosíme o zasílání každé platby zvlášť – za
odpady, za psy, za stočné.**

**Komu nebude nějaká platba jasná, ať pro-
sím kontaktuje obecní úřad na
tel. č. 519 414 035.**

(HK)

Vybraná klimatologická data za rok 2019 určená pro zápis do kroniky obce Starovičky.

Data o teplotě vzduchu a slunečním svitu byla naměřena na naší klimatologické stanici Kobylí,
data o srážkách a počtu dní s boufkou byla naměřena na srážkoměrné stanici Hustopeče a
data o převládajícím směru větru byla naměřena na klimatologické stanici Pohodě.

2019	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Rok
Průměrná teplota vzduchu (°C)	-0,4	2,6	7,0	11,3	12,7	22,3	20,3	21,2	15,1	10,8	8,0	2,8	11,1
Úhrn srážek (mm)	36,7	17,9	15,5	14,4	89,9	80,5	64,4	75,9	53,2	44,0	38,3	44,9	575,6

absolutní maximum teploty vzduchu:

absolutní minimum teploty vzduchu:

nejvyšší denní úhrn srážek:

nejvyšší sněhová pokrývka:

35,3 °C bylo naměřeno dne 1. 7.

-16,6 °C bylo naměřeno ve dnech 30. 1.

46,8 mm byl naměřen dne 22. 6.

16 cm byla zaznamenána dne 29. 1.

celkem bylo zaznamenáno:

81 dnů letních (Tmax ≥ 25,0 °C)

31 dnů tropických (Tmax ≥ 30,0 °C)

88 dnů mrazových (Tmin ≤ -0,1 °C)

4 dny ledové (Tmax ≤ -0,1 °C)

132 dnů se srážkami ≥ 0,1 mm

88 dnů se srážkami ≥ 1 mm

40 dnů se srážkami ≥ 5 mm

14 dnů se srážkami ≥ 10 mm

3 dny se srážkami ≥ 20 mm

32 dnů s boufkou

15 dnů se sněhovou pokrývkou ≥ 1 cm

celkový úhrn slunečního svitu dosáhl 1957,8 hodin

převládající směr větru:

1) severozápadní (13,3 % případů)

2) severní (13,0 % případů)

3) jihovýchodní (9,6 % případů)

1. Adventní neděle

Opravdu mnoho pohledů, myšlenek, nových
věcí a nevšedních zážitků se schovává v tomto
téměř uplynulém roce.

Nám všem tento rok zasáhl do životů, někteří
otevřeli oči a začali se na svět dívat z jiného
pohledu, jiní balancují nad finanční situací,
téměř všichni jsme zažívali strach, úzkost, bo-
lest a bezmoc.

V tomto roce nás potkaly nové věci, se kterými
se musíme naučit žít, přijímat je, ale také bo-
jovat za sebe a své životy, za přežití, hledat svo-
bodu, ale také respektovat mantinely, které
jsou potřebné ve všem a pro všechny žijící
tvory.

Mnozí z nás si teď lépe uvědomují otázku bytí,
ne jenom nás lidí, ale celého světa a společ-
nosti.

Tento čas nás spojuje i rozděluje. Uvědomu-
jeme si svoje místo a svou dosavadní činnost,
nutí nás k zamyšlení.

A o to více ke konci roku a v době adventní.
V tomto roce se bohužel rozptýlení ve formě
tradičních vánočních dílen, rozsvěcení stromu
se zpíváním koled a dětského vystoupení ne-
mohlo konat.

Aby nám nebylo tak smutno a úzko a aby jsme
se zase potkali při nevšedním zážitku, připo-
mněli jsme si první adventní neděli krásnou
akcí, a to procházkou která vyvedla ven ze
svých domovů spousty lidí.

Sice po malých rodinných skupinkách, ale na
rozsvěcenou vesnici a krásnou adventní vý-
zdobu se po krásném přání z rozhlasu a za
zvuku koled vydalo mnoho našich občanů.
Počasí bylo příznivé a atmosféra nádherná.

Za mě velké díky a krásný začátek vánočních
svátků. Téměř celá vesnice září světélky a dělá
nám tak krásnou předvánoční atmosféru
včetně tradičních ozdobených stromů.

Díky všem, kteří tu žijeme. Jsme tu a počít se
snažíme mít ze života radost.

V této době adventní přejeme všem jen to nej-
lepší a nejkrásnější. Hlavně zdraví a pohodu u
teplého rodinného krbu.

A mnoho sil do roku následujícího.

**Kateřina
Pleskačová**

Vzpomínka na podzim

Foto: Vladimír Sedá / Staňá Winter

Úlce Nová

Historická mlátička

Rozhledna U obrázku

Foto: Vladimír Drbola

ZŠ Starovičky
- 1. ročník

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ - PROSINEC 2020 / ČÍSLO 85. Vydavatel: **Obec Starovičky**, Starovičky 43, PSČ 691 68. Web. stránky: www.starovicky.cz
Zaevidováno pod ev. č.: **MKČR E 20321**. E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 380 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 2. 2021**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.
Redakce: **Iva Horáková** (IH), **Hana Kapustová** (HK). Grafická úprava: **Vlastimil Ovísek**. Tisk: **Tiskárna Brázda**, www.tiskarnabrazda.cz.
Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: **Vladimír Drbola** (VD), **Mgr. Dana Walterová** (Wal), **Petra Novotná** (Nov), **Mgr. Ivana Bajková** (Baj), **Hana Harthová** (HaHa), **Tomáš Dolák** (TD), **Ing. František Kadrnka** (Kafr) a další podepsaní autoři příspěvků.